

FEM. PLANETA

Dones i canvi climàtic

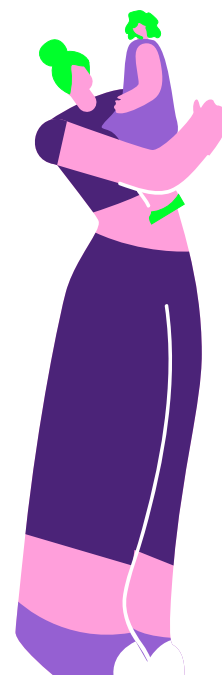
Proposta de situació d'aprenentatge
sobre emergència climàtica i gènere

Creu Roja

05	Presentació
05	El projecte “Emergència climàtica i gènere”
06	Situació d’aprenentatge
06	Descripció
07	Competències específiques
08	Tractament de les competències transversals
09	Objectius d’aprenentatge i criteris d’avaluació
11	Sabers
13	Desenvolupament de la situació d’aprenentatge
14	Estructura completa de la proposta
15	Activitats d’aprenentatge i d’avaluació
15	Activitats inicials (Què en sabem?)
15	Activitats de desenvolupament (Aprenem nous sabers)
17	Activitats d’estructuració (Què hem après?)
20	Activitats d’aplicació (Apliquem el que hem après)
23	Breu descripció de com s’aborden els vectors en aquesta situació d’aprenentatge
24	Mesures i suports universals
25	4. Annexos
25	Annex 4.1. Conceptes clau per a la pluja d’idees.
27	Annex 4.2. Fitxa de valoració de l’activitat
31	Annex 4.3. Preguntes i respostes de l’activitat 2.2, Reflexió gamificada.
33	Annex 4.4. Joc de taula “Juguem pel futur”
37	Tauler per imprimir i retallar
38	Cartes per imprimir a doble cara i retallar
40	Cartes per imprimir a una cara i retallar
43	Annex 4.5 Materials per a l’activitat 3.2 Emergència Climàtica Activada
43	Fitxes de personatge per assignar a l’atzar entre els grups.
44	Enigmes inicials.
45	Annex 4.6. Les eines digitals per fer les presentacions de continguts
47	Annex 4.7. Tutorial Stop Motion Animation Maker
48	Annex 4.8. Fitxa orientativa per a la creació del curtmetratge
52	Annex 4.9. Qüestionaris sobre la petjada ecològica i pòster
62	Pòster per imprimir i anotar els resultats i conclusions
63	Annex 4.10. Eines d’avaluació de les activitats.
72	Annex 4.11. Recomanacions i orientacions de possibles actuacions posteriors des de l’aula.

1. Presentació

La guia didàctica que teniu a les mans és un document de treball complementari del còmic “El club del clima” i té l'objectiu de compartir amb vosaltres propostes i possibilitats d'implantació i dinamització d'aquest recurs.

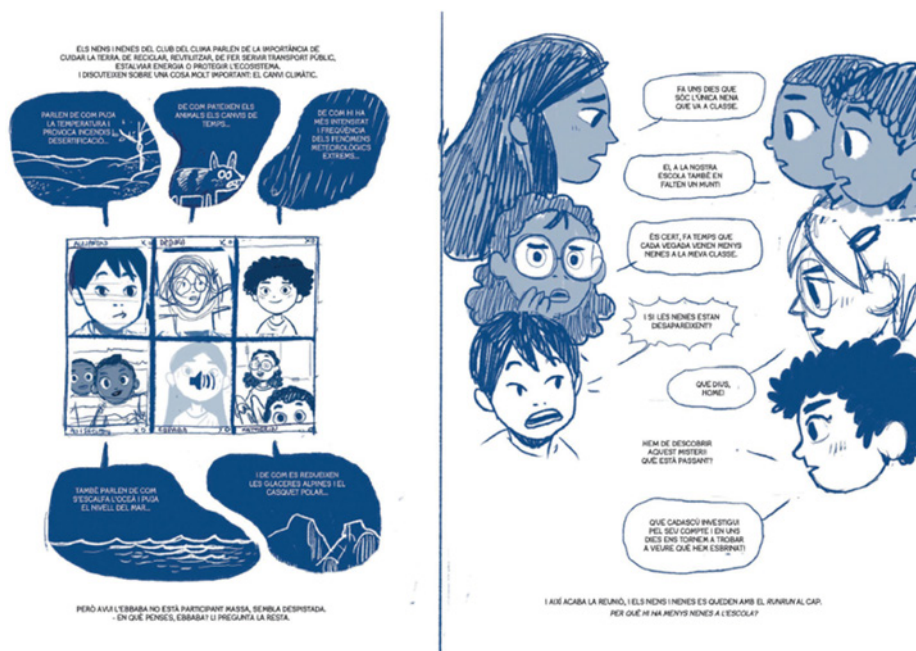
A la guia hi trobareu un breu resum del projecte i el desenvolupament d'una situació d'aprenentatge d'aplicació modular dirigida al cicle superior d'educació primària (5è i 6è) formada per 7 activitats, així com una sèrie de documents i fitxes annexes per facilitar-vos la seva dinamització a les escoles.

Aquest treball s'engloba dins de l'execució del programa “Emergència climàtica i gènere: causes i conseqüències que es deriven del canvi climàtic en les dones i nenes.” per part de Creu Roja Catalunya amb la col·laboració de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. El seu objectiu és promoure una ciutadania respectuosa i corresponsable amb la conservació i millora del medi ambient, el territori i la naturalesa, especialment compromesa i crítica amb l'efecte desigual que el canvi climàtic té sobre les dones i nenes.

2. El projecte “Emergència climàtica i gènere”

En el marc del programa “Emergència climàtica i gènere: causes i conseqüències que es deriven del canvi climàtic en les dones i nenes.”, la Creu Roja a Catalunya presenta “El club del clima”. Es tracta d'un projecte finançat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) que té com element central un còmic que s'utilitzarà com a eina de sensibilització i d'incidència sobre les causes i les conseqüències del canvi climàtic i la major vulnerabilitat que en presenten les dones i nenes vers els seus efectes.

El còmic pretén mostrar, mitjançant el misteri que han de resoldre les nenes i nens membres del “club del clima”, les conseqüències negatives que ja està generant el canvi climàtic en diferents parts del planeta i, incorporant la perspectiva de gènere, busca sensibilitzar i conscienciar sobre el major impacte que té en les dones i nenes a causa de la seva major vulnerabilitat. Aquesta major vulnerabilitat ve provocada per diferents motius (major índex de pobresa energètica, menor representació en els òrgans de decisió, limitacions en l'accés a treball i educació, etc.), tots conseqüència de la persistència del masclisme i la manca d'igualtat de gènere a la nostra societat.

Certament, existeixen moltes eines i recursos diferents per abordar aquesta realitat. Des de la Creu Roja hem optat pel format de còmic, considerant, entre altres aspectes, la riquesa narrativa –facilitant que la persona lectora conegui i s'aproximi ràpidament a diferents realitats- i l'atractiu d'aquest format per treballar amb el cicle superior d'educació primària. A través del projecte i amb el còmic com a punt de partida, es portaran a terme un **conjunt d'accions d'incidència i sensibilització** per millorar el coneixement de les causes del canvi climàtic des de la perspectiva de gènere. **L'objectiu és contribuir a la defensa, garantia i exercici del dret a la pau i a una vida lliure de violències.**

- El projecte s'articula a través de les actuacions següents:
- Creació del còmic en paper i en format d'audiollibre.
- Microlloc web (**posar aquí el link al microlloc web**)
- Virtualització del Centre Logístic Humanitari de Creu Roja Catalunya, creació d'un entorn interactiu mitjançant realitat virtual i realitat augmentada.
- Accions de sensibilització i creació de la present situació d'aprenentatge dirigida al cicle superior d'educació primària.

Considerem la sensibilització i presa de consciència de l'impacte del canvi climàtic des de la perspectiva de gènere un primer pas imprescindible per tal d'evitar i/o reduir el màxim possible les seves conseqüències negatives. En aquest sentit, és molt important que des de ben petits/tes els i les infants coneguin aquesta realitat per tal de poder-li fer front com a societat, ja sigui col·laborant-hi amb les accions que poden portar a terme en el seu dia a dia com trobant-se preparats i preparades per esdevenir futurs i futures agents de canvi.

3. Situació d'aprenentatge¹

Títol Proposta didàctica "El club del clima"

Curs 5è i 6è de primària

Àrea Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural / Educació en Valors Cívics i Ètics

3.1 Descripció

Partint del nou estudi de Creu Roja sobre canvi climàtic i gènere (**posar link**), que conclou la necessitat d'integració de la perspectiva de gènere en la investigació sobre el canvi de climàtic arran de la major vulnerabilitat (diferencial i contextual) de les dones davant les seves conseqüències, apareix la necessitat de promoure accions educatives i de sensibilització dirigides al cicle superior d'educació primària.

Dintre d'aquesta promoció d'accions educatives i de sensibilització, hem desenvolupat aquesta proposta pedagògica per a la situació d'aprenentatge que teniu a les vostres mans. La proposta vol aprofitar el caràcter motivador i exemplificador del còmic "El club del clima" per incentivar la comprensió global de la problemàtica, alhora que es troba vinculada a les àrees "Coneixement del medi natural, social i cultural" i "Educació en Valors Cívics i Ètics" i a les competències transversals del currículum d'educació primària.

¹Les situacions d'aprenentatge són els escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, i a la qual cal donar resposta o sobre la qual s'ha d'intervenir. Són propostes pedagògiques orientades al desenvolupament de les competències. Font: Departament d'Educació, Generalitat de Catalunya.

El repte que es planteja és, a partir de la lectura/escolta inicial del còmic/audiollibre “El club del clima”, poder treballar els aprenentatges i descobertes fetes aprofitant les activitats proposades i acabar amb una proposta d’aprofundiment que repercuteixi a nivell d’aula o centre. En aquesta proposta d’aprofundiment seria l’alumnat qui s’encarregaria de trobar accions encaminades a sensibilitzar sobre el canvi climàtic des d’una perspectiva de gènere i fins i tot plantejar alternatives per minimitzar les conseqüències negatives d’aquesta realitat.

Tot i trobar-se estructurat com a una situació d’aprenentatge lineal, el professorat pot optar per aplicar lliurement les activitats que consideri més adients en funció de les característiques del grup de classe o dels coneixements o competències ja treballades o planificades. Per tant, considerem que les diferents activitats poden funcionar com a mòduls independents tot i tenir un mateix fil conductor.

3.2 Competències específiques

Amb la realització d’aquesta situació d’aprenentatge s’afavoreix l’assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	Àrea
Competència específica 1 Seleccionar i utilitzar dispositius i recursos digitals de forma responsable i eficient per tal de buscar informació, comunicar-se i treballar col·laborativament i en xarxa i per crear continguts segons les necessitats digitals del context.	Coneixement del medi natural, social i cultural
Competència específica 6 Analitzar críticament les causes i conseqüències de la intervenció humana en l’entorn integrant els vessants social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental definits en els objectius de desenvolupament sostenible, per tal de promoure la capacitat d’afrontar els problemes, aportar solucions i actuar de manera individual i col·laborativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida i de consum responsable i sostenible.	Coneixement del medi natural, social i cultural
Competència específica 7 Observar, detectar, comprendre i interpretar canvis i continuïtats del medi natural, social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments que permeten entendre el present i imaginar futurs possibles.	Coneixement del medi natural, social i cultural
Competència específica 8 Reconèixer, valorar i defensar la diversitat i la igualtat de gènere reflexionant sobre qüestions ètiques i mostrant empatia i respecte, per tal de construir una societat diversa i equitativa i contribuir al benestar individual i col·lectiu i a la consecució dels valors dels drets humans.	Coneixement del medi natural, social i cultural

Competències específiques	Àrea
Competència específica 9 Participar en la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada.	Coneixement del medi natural, social i cultural
Competència específica 3 Interpretar les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la natura, així com la importància de l'acció local i les seves conseqüències en l'entorn proper, per desenvolupar un paper actiu i conseqüent amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.	Educació en Valors Cívics i Ètics

3.3 Tractament de les competències transversals

1. Competència Ciutadana

CC2. Participar en activitats comunitàries, en la presa de decisions i la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics en el marc de la Unió Europea, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i Catalunya, dels drets humans i de l'infant, i del valor de la diversitat i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social i els objectius de desenvolupament sostenible.

CC3. Reflexionar i dialogar sobre valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.

CC4. Identificar les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i iniciar-se en l'adopció d'hàbits de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.

2. Competència Emprenedora

CC1. Reconèixer necessitats i reptes a afrontar i elaborar idees originals utilitzant destreses creatives i prenent consciència de les conseqüències i efectes que les idees puguin provocar en l'entorn per proposar solucions valuoses que responguin a les necessitats detectades.

CE3. Crear idees i solucions originals, planificant tasques, cooperant amb altres i en equip, valorant el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme una iniciativa empenedora, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre.

3. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

CPSAA 1. Conèixer les pròpies emocions, idees i comportaments personals i emprar estratègies per gestionar-los en situacions de tensió o conflicte, adaptant-se als canvis i harmonitzant-los per assolir els seus objectius.

CPSAA 3. Reconèixer i respectar les emocions i experiències dels altres, participar activament en el treball en grup, assumir les responsabilitats individuals assignades i utilitzar estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.

CPSAA 5. Planificar objectius a curt termini, utilitzar estratègies d'aprenentatge autoregulat i participar en processos d'auto i coavaluació, reconeixent les seves limitacions i sabent buscar ajuda en el procés de construcció de coneixement.

4. Competència digital

CD1. Fer cerques guiades a Internet i usar estratègies senzilles per al tractament digital de la informació (paraules clau, selecció d'informació rellevant, organització de dades, etc.) amb una actitud crítica sobre els continguts que s'obtenen.

CD2. Crear, integrar i reelaborar continguts digitals en diferents formats (text, taula, imatge, àudio, vídeo, programa informàtic, etc.) mitjançant l'ús de diferents eines digitals per expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel·lectual i els drets d'autor dels continguts que es reutilitzen.

CD3. Participar en activitats o projectes escolars mitjançant l'ús d'eines o plataformes virtuals que permetin construir nou coneixement, comunicar-se, treballar col·laborativament, compartir dades i continguts en entorns digitals restringits i supervisats de manera segura i amb una actitud oberta i responsable davant el seu ús.

3.4 Objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació

Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
Seleccionar i utilitzar aplicacions o eines digitals per a la recerca d'informació i per a la producció de continguts audiovisuals.	Recerca d'informació a fonts digitals fiables i contrastades. Treball col·laboratiu en entorns digitals dins i fora del centre. Ús d'una aplicació per a la creació d'un curtmetratge en <i>stop-motion</i> .
Reflexionar sobre les informacions obtingudes vers el canvi climàtic des d'una perspectiva de gènere, aportant possibles solucions individual i col·lectivament.	Analitzar i opinar sobre l'impacte de l'activitat humana i el repte del canvi climàtic i documentar-se sobre les seves conseqüències. Prendre consciència de com el canvi climàtic afecta de manera diferenciada segons el gènere i altres factors. Dissenyar propostes d'activitats de sensibilització i/o millora de la situació (per exemple, curtmetratge, mida de la petjada ecològica, etc.).

Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
Seleccionar i utilitzar aplicacions o eines digitals per a la recerca d'informació i per a la producció de continguts audiovisuals.	Recerca d'informació a fonts digitals fiables i contrastades. Treball col·laboratiu en entorns digitals dins i fora del centre. Ús d'una aplicació per a la creació d'un curtmetratge en stop-motion.
Identificar i relacionar factors i fets històrics, socials i culturals que han portat a que les dones siguin més vulnerables davant el canvi climàtic.	Explicar des del seu punt de vista els motius de la major vulnerabilitat de les dones vers el canvi climàtic
Reconèixer la necessitat de construir una societat equitativa que es dirigeixi cap a la plena igualtat de gènere.	Analitzar críticament la societat actual des d'una perspectiva de gènere, prenent consciència de les desigualtats existents. Identificar i desmuntar estereotips i rols i fomentar accions i actituds alternatives encaminades a una igualtat real entre homes i dones.
Participar activament en el seu entorn, vida social i comunitat escolar aplicant els aprenentatges incorporats a les activitats.	Aportar idees i actuacions de millora dirigides a aconseguir un centre educatiu més sostenible.
Interpretar les interrelacions entre l'individu, la societat i la natura, així com la importància de l'acció local i les seves conseqüències en l'entorn proper per esdevenir un agent de canvi.	Identificar el treball que realitzen les organitzacions humanitàries davant la vulneració de drets i en situacions d'emergència. Conèixer i participar de la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible establerts per les Nacions Unides, especialment aquells relacionats amb el canvi climàtic i la perspectiva de gènere, argumentant el deure ètic d'aturar el canvi climàtic i aconseguir un model de societat lliure de desigualtats de gènere. Desenvolupar actituds i valors de compromís basats en el respecte, cura i protecció de les persones, dels animals i del planeta, a través d'accions individuals, com per exemple promoure un consum responsable i de proximitat, una millor gestió dels residus, etc.

3.5 Sabers

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:

Saber	Àrea
Cultura científica	
Iniciació a l'activitat científica. Selecció de tècniques d'indagació (observacions, identificació i classificació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments i recerques, cerca de patrons, creació de models, cerca d'informació i de dades, experiments amb control de variables, comunicació dels resultats...) adequades a les necessitats de la investigació. Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques estudiades. Reconeixement de la ciència, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques com a activitats humanes, les professions relacionades amb aquests camps de coneixement en l'actualitat des d'una perspectiva de gènere. Valoració de l'ús de la ciència, la tecnologia, les matemàtiques i l'enginyeria per comprendre les causes de les accions pròpies i col·lectives i prendre decisions raonades.	Coneixement del medi natural, social i cultural
La vida al nostre planeta. Entesa dels aspectes bàsics de les funcions vitals de l'ésser humà des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.	Coneixement del medi natural, social i cultural
Matèria, forces i energia Anàlisi de les diferents fonts d'energia i la seva influència en la contribució al desenvolupament sostenible de la societat.	Coneixement del medi natural, social i cultural
Tecnologia i digitalització	
Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge Selecció i utilització de dispositius i de recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu. Aplicació d'estratègies avançades per a la planificació i la cerca d'informació (processos de millora de cerca, operadors lògics...) fent valoració, discriminació, selecció i organització de les informacions més segures, eficients i respectuoses amb la propietat intel·lectual.	Coneixement del medi natural, social i cultural

Saber	Àrea
Tecnologia i digitalització	
Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge Domini de les regles bàsiques de recollida, emmagatzematge, organització i representació de dades per facilitar la comprensió i anàlisi. Utilització de les normes bàsiques de seguretat, protecció i privacitat en navegar per Internet i per protegir l'entorn personal d'aprenentatge (contrasenyes segures, identitat digital...). Compliment de les regles bàsiques de seguretat, protecció de privadesa per navegar per Internet i per protegir l'entorn personal d'aprenentatge (contrasenyes segures, identitat digital...) i integració de les eines bàsiques d'etiqueta digital, cortesia i respecte en establir comunicació digital amb altres persones. Projectes de disseny i pensament computacional Aplicació de les fases del pensament computacional en reptes complexos: descomposició del repte en parts més senzilles, reconeixement de patrons i elaboració de seqüències per a la resolució del problema o la creació d'un producte. Planificació i aplicació de les fases del projecte de disseny: emfatitza, defineix, idea, prototipa i avalua per donar resposta a una necessitat concreta. Selecció i utilització de materials, objectes, eines (simuladors, editors de programació per blocs) i recursos analògics i digitals (senyors i actuadors, programes de disseny 2D i 3D...) adequats per a la consecució del projecte. Utilització d'estratègies de resolució de problemes en situacions d'incertesa: adaptació i canvi d'estratègia quan calgui, valoració de l'error propi i dels altres com a oportunitat d'aprenentatge en el desenvolupament cooperatiu del projecte.	Coneixement del medi natural, social i cultural
Societats i territoris	
Consciència ecosocial Identificació i anàlisi de les causes i conseqüències del canvi climàtic, a escala local i global proposant mesures de mitigació i adaptació. Anàlisi de la petjada ecològica en diferents parts el món i interpretació de les interrelacions entre les persones, l'economia i la natura amb criteri d'ecodependència.	Coneixement del medi natural, social i cultural

Sostenibilitat i ètica ambiental

Valoració i reconeixement de l'impacte de l'activitat humana en el planeta a partir d'accions quotidianes.

Anàlisi del grau de sostenibilitat d'un determinat mode de vida amb relació als ecosistemes i les societats en el territori més proper.

Anàlisi dels límits del planeta i el canvi climàtic en el món actual en el marc de projectes realitzats a l'aula.

Identificació de mecanismes i estratègies per al desenvolupament sostenible en el context local.

Realització d'accions individuals vinculades a l'economia circular, al consum responsable i de productes de proximitat, a l'ús sostenible de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat, i a la gestió dels residus, en l'àmbit local.

Presa de consciència del deure ètic i l'obligació legal de protegir i tenir cura del medi natural en la construcció d'un compromís col·lectiu.

Desenvolupament d'hàbits i actuacions individuals i col·lectives en el marc dels objectius de desenvolupament sostenible en el context proper i en l'orientació que donem al nostre estil de vida.

Educació en Valors Cívics i Ètics

3.6 Desenvolupament de la situació d'aprenentatge

La situació d'aprenentatge es troba plantejada per desenvolupar-se en diferents espais segons l'activitat, des de l'aula fins al treball a casa o la sortida al Centre Logístic Humanitari de Creu Roja Catalunya. Tot dependrà de les activitats triades i de les possibilitats pràctiques de realització. Es recomana que l'aula no sigui l'únic espai de treball, però es tracta d'una decisió del professorat.

Arran de la diversitat de les activitats, la metodologia és variada però centrada en una pedagogia transformadora, fonamentada en la innovació pedagògica, el treball cooperatiu i el joc com a eina d'aprenentatge. Segons les tasques i reptes plantejats, el treball pot ser individual o grupal –aquest últim sempre de forma cooperativa-. Es tenen presents mesures i suports per a la seva realització, i la possibilitat de flexibilitzar i adaptar les activitats als diferents ritmes de l'alumnat.

El material a fer servir facilita o dona suport als processos d'aprenentatge impulsats per les activitats i forma part de l'habitual dins l'aula: ordinadors/tauletes, eines digitals, pissarra, material fungible, etc.

Els principals rols del o la docent dins de les activitats serien els de motivar, acompanyar, facilitar, reconduir, orientar i donar suport a l'alumnat en aquells moments que ho necessiti, sempre intentant mantenir el màxim grau d'autonomia possible per tal que puguin liderar el seu propi procés d'aprenentatge.

La situació d'aprenentatge presenta una seqüència didàctica lògica:

1. Exploració d'idees prèvies
2. Introducció de nous continguts
3. Estructuració de coneixements
4. Aplicació a la resolució del repte presentat

Cal tenir present que es tracta d'una situació real amb reflexions i aprenentatges que van des de l'escala local fins a l'àmbit global.

Com es comentava a la descripció inicial, tot i trobar-se estructurat com a una situació d'aprenentatge lineal, el professorat pot optar per aplicar lliurement les activitats que consideri més adients en funció de les característiques del grup de classe o dels coneixements o competències ja treballades o planificades. Per tant, les activitats considerem que poden funcionar com a mòduls independents tot i tenir un mateix fil conductor.

En tractar-se d'una proposta que pot aplicar-se de forma modular, considerem l'avaluació final –autoavaluació i coavaluació– com la millor opció, demanant una reflexió sobre el procés i aprenentatges assolits.

3.6.1 Estructura completa de la proposta

3.7 Activitats d'aprenentatge i d'avaluació

3.7.1 Activitats inicials (Què en sabem?)

Activitat 1.1 - "Pluja d'idees"

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació

Com a primera presa de contacte, es divideix la pissarra en dues columnes i es demana al grup que, demanant el torn de paraula, aportí en veu alta els conceptes o paraules clau que li venen al cap quan parlem de canvi climàtic. A la segona columna farem el mateix amb la perspectiva de gènere, i llavors demanarem reflexions sobre com pensen que totes dues qüestions es troben relacionades. A [l'annex 4.1](#) s'inclou un llistat de conceptes clau per donar suport al professorat durant l'activitat.

Materials i/o recursos necessaris

Pissarra i material d'escriptura. Fitxa de reflexió de [l'annex 4.1](#) (opcional).

Temporització

15'

Activitat 1.2 – Lectura o escolta del còmic "El club del clima"

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació

Es facilitarà a l'alumnat, bé en format físic o bé com a audiollibre, una còpia del còmic "El club del clima" per a la seva lectura/escolta individual. Aquesta activitat es pot realitzar a l'aula o bé demanar-la com a activitat a realitzar a casa seva.

Materials i/o recursos necessaris

Còmic "El club del clima" –ordinador o tauleta i auriculars en cas de l'opció audiollibre.

Temporització

20-30'

3.7.2 Activitats de desenvolupament (Aprenem nous sabers)

Activitat 2.1 – Fitxa de reflexió

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació

Un cop llegit l'audiollibre, i compartides les primeres impressions, s'entregarà a l'alumnat la fitxa de reflexió que es pot trobar a [l'annex 4.2](#) del present document, per tal d'omplir-la i acabar de desenvolupar els continguts abordats al còmic. Aquesta fitxa es pot respondre en format paper a l'aula, o bé en format digital des de casa. A l'aula, el professorat pot valorar l'opció de realitzar-la de manera individual o bé treballar-la en grups reduïts.

Materials i/o recursos necessaris

Fitxa de reflexió de [l'annex 4.2](#).

Temporització

15-20'

Activitat 2.2 – Reflexió gamificada

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació

Per tal d'incorporar nous aprenentatges o bé assentar els ja assolits, es proposa una activitat gamificada amb una eina coneguda pel professorat com [Quizziz](#) o [Kahoot!](#). Es poden aprofitar els següents exemples que hem publicat a [Quizziz](#) i [Kahoot!](#), o bé optar per crear-ne una pròpia. Aquests qüestionaris poden realitzar-se de manera individual o grupal tant a l'aula com des de casa adaptant-se a les decisions del professorat, sent l'opció de joc grupal a l'aula la que recomanem. Adjuntem les preguntes i respostes realitzades per la nostra part a [l'annex 4.3](#).

Materials i/o recursos necessaris

Ordinadors i projector, segons el mode de joc pel qual s'hagi optat. Llistat de preguntes i respostes de [l'annex 4.3](#).

Temporització

15-20'

Activitat 2.3 – Juguem pel futur

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació

Joc de taula en format *print & play* –[annex 4.4](#) del present document-. Cal realitzar el treball previ d'imprimir-lo i retallar les diferents parts amb una guillotina. El grup s'ha de dividir en grups de màxim 4 jugadors/es, per tant caldrà fer-ne tantes còpies com calgui per poder tenir-ne una per grup. La dinàmica bàsica del joc consisteix en evitar l'avanç de les diferents amenaces globals relacionades amb els continguts que apareixen al còmic. Les amenaces es troben dividides en 3 àmbits: seguretat alimentària, pobresa energètica i igualtat de gènere. Aquestes amenaces –representades mitjançant fitxes- avancen per un tauler segons les cartes d'amenaça que s'aixequen un cop per ronda. En el seu torn, els jugadors/es han d'intentar evitar-ho, combinant cartes d'acció que són possibles solucions en cadascun dels 3 àmbits. Quan aconseguixen una carta d'acció positiva per al canvi, la fitxa d'amenaça de l'àmbit relacionat retrocedeix una casella. La partida acabaria en victòria si, havent revelat totes les cartes d'amenaça -10 rondes-, cap de les fitxes es troba a la zona vermella del tauler. Al mateix annex 4.4 es troben les regles detallades, amb recomanacions pel desenvolupament de la sessió a l'aula i les definicions dels conceptes que hi apareixen.

Materials i/o recursos necessaris

Una impressió per a cada grup dels materials del joc de [l'annex 4.4](#), 3 fitxes per cada grup, guillotina per retallar les cartes.

Temporització

30'

Tant les dues activitats inicials com una de les activitats de desenvolupament es podrien dur a terme en una mateixa sessió, dintre d'una hora lectiva. Es recomana optar únicament per una activitat de desenvolupament per aula, la que es consideri més adient per part del professorat.

3.7.3 Activitats d'estructuració (Què hem après?)

Activitat 3.1 – Visita al Centre Logístic Humanitari de Creu Roja a Catalunya

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació

En finalitzar la visita i dins del mateix centre, es proposen 3 activitats diferents dirigides a sintetitzar els continguts i objectius abordats. Aquestes activitats es realitzarien a la Sala Interior i a la Sala Interactiva del Centre Humanitari, dinamitzades per personal voluntari de Creu Roja. Al ser 3 activitats diferents, cadascuna s'haurà de realitzar en 15 minuts. És per això que existeix la possibilitat de dividir el grup en 3 de més petits en funció del volum de persones participants –sent l'òptim 8 persones per activitat-. Un cop s'hagin acabat les activitats, els grups faran una rotació per tal de iniciar la següent i poder realitzar-les totes. Aquest és el resum i mètode d'avaluació de cadascuna de les activitats:

Activitat immersiva amb ulleres de Realitat Virtual.

En aquesta activitat el grup d'infants observarà a través de les ulleres de realitat virtual diferents contextos d'acció de Creu Roja (Socors i Emergències, Centre distribució d'aliments i espai de tarda del projecte Promoció i Èxit escolar). Un cop acabada l'experiència, respondran una sèrie de preguntes que donaran peu al debat i reflexió sobre els múltiples àmbits d'acció de Creu Roja i els seus trets comuns.

Role-playing

En aquesta activitat el grup es subdividirà en dos grups, els quals hauran de buscar el conjunt de materials que cregui adequat per a respondre a una emergència en concret. Existiran tres contextos a poder respondre. Es presentarà al grup un palet buit i diferents caixes amb imatges i el nom dels materials. Els grups de participants hauran de construir un palet amb el material adequat per cada situació. Un cop acabin de construir-lo mostraran, de manera conjunta, els elements seleccionats. Per acabar, s'exposaran els elements que s'haurien d'haver agafat i la seva corresponent explicació.

El gran test de Creu Roja

En aquesta activitat el grup de participants posarà en pràctica tot l'aprens prèviament i durant la visita. Per fer l'activitat més interactiva es realitzarà a partir d'un *Kahoot* d'unes vuit preguntes, en què el grup d'infants és posarà en grups de quatre persones amb una tauleta, per tal de respondre a les preguntes que sortiran a la pantalla. Un cop acabada la sessió es deixarà un petit espai per resoldre dubtes envers a les preguntes plantejades i una petita explicació d'aquestes.

Materials i/o recursos necessaris

Proporcionats per Creu Roja al Centre Humanitari.

Temporització

45'

Activitat 3.2 – “Emergència climàtica activada”

Activitat per interrelacionar els continguts i aprenentatges treballats amb el còmic i la visita al Centre Logístic Humanitari de Creu Roja Catalunya, així com aprofundir-ne gràcies a la recerca d'informació.

L'activitat proposa a l'alumnat formar part del club del clima i fer una breu investigació grupal (tal com han fet els i les protagonistes del còmic) d'una emergència climàtica produïda en els països/territoris d'origen dels i les membres del club. En aquesta breu investigació hauran d'identificar accions preventives i actuacions que pot fer la Creu Roja davant aquesta emergència (que hauran vist i treballat recentment a la visita al magatzem d'ajuda humanitària de Creu Roja). Amb tota la informació cada grup haurà de preparar una breu presentació en format digital mitjançant l'eina que es consideri més adient (recomanem l'eina online gratuïta Canva).

El primer que caldrà fer serà distribuir l'alumnat en 5 grups i assignar-los un/a membre del clima de forma aleatòria. A [l'annex 4.5](#) s'adjunten unes fitxes de personatge per ajudar a fer aquesta assignació a l'atzar.

A continuació, cada grup haurà de resoldre un petit enigma per esbrinar l'adreça de correu electrònic del personatge assignat i poder enviar-li un correu demanant instruccions per portar a terme la seva investigació. Un cop s'ha aconseguit establir una primera conversa via e-mail amb aquest personatge amb èxit, les seves respostes aniran orientant a l'alumnat en els reptes i passes a seguir al llarg de l'activitat. A [l'annex 4.5](#) s'adjunten els enigmes, indicacions necessàries per a la seva resolució i una còpia amb el text dels correus electrònics que poden rebre.

Dels i les membres del Club del Clima que apareixen al còmic, hem triat aquests cinc, indicant el territori de pertinença i l'emergència climàtica o catàstrofe ambiental que s'ha produït.

Alejandro: afectació dels cultius a Guatemala.

Dèbora: pobresa energètica a Catalunya.

Katherin: inundacions a Colòmbia.

Aly i Shelton: cicló a Moçambic.

Ebbaba: manca d'aigua potable al Sàhara.

Com es comentava prèviament, el resultat final de l'activitat seria una presentació en format digital que comptaria amb el següent contingut bàsic:

País o territori del personatge: dades bàsiques més importants i situació geogràfica.

Emergència produïda: breu explicació de la vulnerabilitat del país o territori davant aquesta emergència.

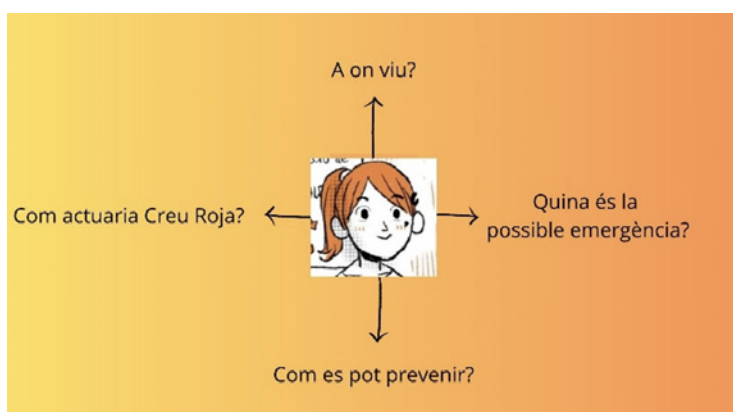
Prevenió: enumeració de 5 activitats preventives per evitar aquest tipus d'emergència o bé per minimitzar el seu impacte negatiu.

Actuació de Creu Roja: citació dels equips o unitats de resposta que activaria Creu Roja en la situació plantejada al país o territori en qüestió.

L'activitat es pot realitzar dins de l'horari escolar o bé a casa, segons criteri del professorat. Seria important en tot cas tenir un retorn per part del professorat sobre el treball fet per tal d'ajudar a acabar d'incorporar els coneixements assolits i aquells que no s'han tingut en compte al treball. Com es comentava abans, es treballarà amb l'eina digital de presentació de continguts que es prefereixi, però es recomana i es proporciona la plantilla al llarg de l'acti-

Activitat 3.2 – “Emergència climàtica activada”

viat per fer servir Canva per la seva facilitat d'ús, gratuïtat i per ampliar el coneixement de diferents eines per part de l'alumnat. En aquest [enllaç](#) trobareu directament la plantilla, per si voleu consultar-la abans. A l'[annex 4.6](#) “Les eines digitals per fer les presentacions de continguts” es facilita informació sobre diferents opcions i funcionament bàsic de Canva. A continuació, podeu trobar uns exemples de presentacions realitzades a partir de la plantilla proporcionada, per tal de donar una idea del producte final i servir de guia d'avaluació al professorat.

[Enllaç a un exemple de presentació amb el personatge de la Dèbora \(Catalunya\).](#)

[Enllaç a un exemple de presentació amb el personatge de la Dèbora \(Catalunya\).](#)

Per al procés d'avaluació de l'activitat, es farien servir les eines de mapa d'aprenentatge de continguts i de rúbrica d'avaluació de [l'annex 4.10](#).

Materials i/o recursos necessaris

Ordinadors i accés a internet. Projector en cas d'haver decidit realitzar l'activitat en petits grups i compartir-la amb la resta de la classe.
Mapa d'aprenentatge de continguts.

Temporització

120'

3.7.4 Activitats d'aplicació (Apliquem el que hem après)

Activitat 4.1 –Stop-motion pel clima

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació

Aquesta activitat es realitzarà en petits grups de treball utilitzant cadascun d'ells una tauleta digital i una aplicació digital per a la creació de videoclips en format stop motion. Recomanem l'aplicació [Stop Motion Animation Maker](#) en la seva versió gratuïta, operativa en dispositius amb sistema operatiu Android, iOS i macOS; i que només necessita connexió a internet en el moment de descarregar-la i d'enviar les animacions realitzades. En el cas de fer servir un iPad, [Stop Motion Studio](#) seria l'opció recomanada alternativa.

Cada grup haurà de crear un petit curtmetratge sobre els aprenentatges i aspectes treballats a les sessions anteriors que més els hi hagin impactat, fent servir peces de construcció tipus *Lego* i els materials i/o recursos que cregui oportú cada grup. La durada màxima recomanada del curtmetratge és de 60 segons.

A l'[annex 4.7](#) teniu una guia d'ús de l'app *Stop Motion Animation Maker*. Tant si opteu per aquesta aplicació o bé per alguna altra alternativa –per exemple, Stop Motion Studio o Fil-mora-, a plataformes com *Youtube* o a les pròpies aplicacions es poden trobar tutorials i exemples per aprendre i aprofundir en el seu ús. A continuació, podeu trobar un exemple de curtmetratge realitzat amb peces de Lego i l'aplicació proposada, que es pot mostrar a l'alumnat per orientar-lo sobre el producte final esperat.

[Enllaç directe al vídeo](#)

Tot i que és recomanable posar el focus en l'autonomia i l'autogestió de tot el procés, segons sigui necessari el professorat pot marcar o recordar les següents passes per a la creació del vídeo per part de cada grup. A [l'annex 4.8](#) trobareu una fitxa per donar suport a l'alumnat i al professorat durant aquest procés.

- 1) Recollida d'aquells aspectes o aprenentatges que es voldria treballar mitjançant una pluja d'idees per part de totes les integrants del grup.
- 2) Valoració, discussió de pros i contres –originalitat, impacte, facilitat de realització, etc.- i tria d'aquell tema que finalment serà l'eix central del vídeo.
- 3) Presa de contacte amb l'aplicació i les seves possibilitats.
- 4) Creació d'un *storyboard* i/o esborrany amb els fotogrames que formarien el curtmetratge.
- 5) Selecció de les peces i materials necessaris, així com creació de fons, escenografia, etc.
- 6) Gravació del curtmetratge.
- 7) Edició posterior del material gravat (so, text, tria dels fotogrames a incloure o descartar, etc.).
- 8) Revisió final per possibles noves edicions/gravacions en cas de ser necessari.
- 9) Avaluació i reflexió sobre l'activitat i el procés d'aprenentatge desenvolupat.
- 10) Presentació i projecció del producte acabat a classe.

Per al procés d'avaluació de l'activitat, es farien servir les eines de mapa d'aprenentatge de continguts i de rúbrica d'avaluació de [l'annex 4.10](#).

Materials i/o recursos necessaris

Tauleta digital per cada grup, peces de construcció tipus Lego i els materials i/o recursos que cregui oportú cada grup. Opcionals: [annex 4.7](#) guia d'ús de l'app *Stop Motion Animation Maker* i [annex 4.8](#) fitxa orientativa per a la creació del curtmetratge.

Temporització

180'-240'
(3-4 sessions).

Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació

En aquesta activitat l'alumnat es dividiria en cinc grups de treball. Cadascun d'aquests grups, haurà de reunir informació sobre la petjada ecològica del centre educatiu o de l'aula –segons consideri el professorat–, en aquests cinc àmbits:

- Hàbits de consum
- Reciclatge
- Hàbits alimentaris
- Consum energètic
- Transport

L'alumnat haurà de preguntar a **companys/es i treballadors/es del centre** per tal de poder reunir aquesta informació. Poden optar per dissenyar els seus propis qüestionaris, o bé aprofitar els que aportem a [l'annex 4.9](#). Aquests qüestionaris inclouen entre 3 i 5 preguntes en cadascun dels cinc àmbits i donen una puntuació final del 0 al 16 (**0=molta petjada ecologia i 16 poca petjada ecologia**). La primera qüestió sempre va dirigida a la resta de companys i companyes, mentre que per contestar a la resta hauran de pensar i buscar quina persona del centre els hi pot proporcionar aquesta informació.

Es recomana que l'alumnat aprofiti aquest procés per preguntar a la persona que proporciona informació, quins aspectes pensa que es podrien millorar en l'àmbit que s'està investigant. Aquestes observacions i suggeriments es poden anotar per l'altra cara del qüestionari i fer-se servir a l'hora de presentar les conclusions. Un cop finalitzada la fase de recollida d'informació, hauran d'analitzar-la (en el cas de fer servir els qüestionaris model, també es facilita com obtenir una puntuació que serveix de valoració) i presentar oralment a classe les seves conclusions.

Aquestes conclusions i la puntuació obtinguda en cada apartat es traslladen de manera visual a un pòster il·lustrat visible per a tothom que se situaria a l'aula –en cas d'haver optat per fer-ho només del grup aula- o bé al rebedor del centre educatiu –si s'ha optat per analitzar la petjada del centre-. Aquest pòster es pot demanar a Creu Roja o imprimir la versió que s'inclou a [l'annex 4.9](#). També es podria donar l'opció que l'alumnat realitzés un disseny propi per donar via lliure a la seva creativitat.

Per al procés d'avaluació de l'activitat, es farien servir les eines de mapa d'aprenentatge de continguts i de rúbrica d'avaluació de [l'annex 4.10](#).

Materials i/o recursos necessaris

Qüestionaris i plafó/pòster resum.

Temporització

60'-120' a classe
(1-2 sessions)

3.8 Breu descripció de com s'aborden els vectors en aquesta situació d'aprenentatge

Els sis vectors destacats de caràcter transversal -en aplicació de la LOMLOE i el nou currículum de l'educació bàsica a partir del curs 22/23-, són aspectes clau a treballar per aconseguir una futura ciutadania més cohesionada, igualitària, sostenible, crítica i preparada per als reptes actuals i futurs de la nostra societat. Aquests vectors a la present situació d'aprenentatge s'aborden de la següent manera:

Aprenentatge competencial.

Aquest vector es treballa perquè proposem una situació d'aprenentatge que planteja aprenentatges amb sentit, profunds, enriquidors, que parteixen d'una realitat que suposa un repte a tots els nivells -des de l'escala local fins a l'àmbit global-, dirigida a prendre consciència d'una problemàtica complexa i de les accions que es poden dur a terme per revertir-la o pal·liar els seus efectes negatius.

Perspectiva de gènere.

Aquest vector s'aborda des de diversos punts. En primer lloc es reflexiona sobre com una problemàtica ecològica com és el canvi climàtic impacta de manera diferent en les dones que en els homes arran de la seva major vulnerabilitat, una vulnerabilitat provocada de forma estructural pel model de societat heteropatriarcal en què vivim. Partint de l'objectiu de desenvolupament sostenible 5 (obtenir la igualtat de gènere i empoderar totes les dones i les nenes) es treballarà el plantejament d'alternatives vist que, tot i que a priori podria ser difícil d'identificar per part de l'alumnat la relació entre el repte del canvi climàtic i la perspectiva de gènere, un cop visibilitzat, aquest aprenentatge pot ajudar a entendre la transversalitat de la perspectiva de gènere al llarg de tots els reptes de la societat actual i futura. De la mateixa forma, amb aquesta conscienciació es busca que tant el professorat com l'alumnat puguin integrar i posar en pràctica aquesta perspectiva en el seu dia a dia més enllà de la situació d'aprenentatge, per exemple des de fer servir termes lingüístics lliures d'estereotips i prejudicis fins a una càrrega veritablement igualitària de les responsabilitats de cura personal i de la llar.

Universalitat del currículum.

Aquest vector s'integra transversalment al disseny de la situació d'aprenentatge, enfocant-la tenint present la varietat d'estils d'aprenentatge de l'alumnat -no només aquell amb necessitats educatives especials detectades-, presentant activitats amb diferents metodologies i estratègies amb les quals integrar i posar en pràctica els coneixements adquirits amb el seu propi ritme afavorint l'autonomia, la capacitat de decisió i el treball cooperatiu. D'aquesta manera, afavorim l'èxit educatiu facilitant que tot l'alumnat esdevingui en aprenent expert i, contemplant mesures i suports universals a implementar en cas que sigui necessari.

Qualitat de l'educació de les llengües.

Aquest vector s'aborda de la forma següent: treballant totes les destreses de la competència en comunicació lingüística i de la competència plurilingüe mitjançant l'expressió oral -situacions de debat que s'originaran a l'aula, presentació del seu treball davant la resta de companyes i companys, etc.- i l'escrita -en aquelles activitats que inclouen aquest format-. També es potencia la recerca i lectura d'àlbums il·lustrats, revistes, articles i altres fonts d'informació en diferents llengües i centrades en la temàtica que aquesta situació d'aprenentatge requereix.

Ciutadania democràtica i consciència global.

Aquest vector es treballa organitzant la gestió d'aula durant les activitats de forma que l'alumnat tingui un paper rellevant en la presa de decisions afavorint la participació de tothom, amb l'objectiu de crear una consciència sobre les diferents dimensions del repte del canvi climàtic tenint present la perspectiva de gènere i donant a conèixer les activitats i marcs d'actuació d'una ONG del territori –en aquest cas, Creu Roja Catalunya-. D'aquesta forma s'afavoreix un posicionament vers el canvi climàtic i la igualtat de gènere dintre del procés de construcció de la seva identitat personal, comproment-se a actuar per construir un millor futur mitjançant la identificació i posada en marxa d'accions concretes aplicables al seu entorn i comunitat per revertir, enfrontar i reduir les conseqüències d'aquest repte global que afectarà directament el seu futur.

Benestar emocional.

Per tal d'afavorir el benestar emocional, el professorat hauria de fer ús i fomentar estratègies comunicatives no violentes i inclusives, creant espais on l'alumnat pugui compartir opinions i emocions amb la resta de companyes i companys, afavorint la seva autoestima i el respecte mutu dins d'un clima adequat de convivència i confiança. D'aquesta forma s'impacta positivament en les seves competències emocionals i personals i, de manera transversal, aquest impacte positiu s'estén al seu aprenentatge i a la resta d'àmbits de la seva vida.

3.9 Mesures i suports universals

Partint de les orientacions publicades pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, considerem que a la situació d'aprenentatge de la present guia s'aplicarien directament -o bé es podrien aplicar segons el criteri del professorat- les següents metodologies i procediments per garantir unes mesures i suports de caràcter universal a les diferents activitats proposades.

1. Treball cooperatiu i en grups reduïts.
2. Aprenentatge entre iguals.
3. Ensenyament multinivell.
4. Treball per projectes.
5. Aprenentatge basat en problemes (ABP).
6. Aprenentatge servei comunitari (APS).
7. Suport digital.
8. Formes flexibles de treball.
9. Organització flexible del temps i l'espai.
10. Autoavaluació i coavaluació.

A aquesta situació d'aprenentatge es contempla també la possibilitat de realitzar-la amb codocència per facilitar-ne la realització. També es pot optar per incloure específicament la presència del o la docent especialista en educació especial per tal de realitzar l'acompanyament d'aquell alumnat que ho necessiti. D'aquesta forma es garantiria la seva participació adaptada a les activitats, recolzant el seu procés de comprensió i assoliment dels continguts, així com proporcionant seguretat per tal que puguin aportar les seves idees i propostes. En cas que hi hagi alumnat amb necessitats de mesures i suports intensius, aquests haurien de ser dissenyats pel professorat per tal d'adaptar les activitats a la seva singularitat i que puguin participar plenament de les activitats.

² Les mesures i els suports universals són els que s'adrecen a tot l'alumnat. Han de permetre flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar als alumnes i als docents estratègies per minimitzar les barreres d'accés a l'aprenentatge i a la participació que es troben a l'entorn, i garantir la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa. Font: Departament d'Educació, Generalitat de Catalunya. El document al que fem referència es pot descarregar i consultar en [aquest enllaç](#).

4. Annexos

Annex 4.1. Conceptes clau per a la pluja d'idees.

Conceptes clau relacionats amb el canvi climàtic	
Gasos d'efecte hivernacle – atrapen i retenen la calor a l'atmosfera, el principal el CO2.	Fenòmens meteorològics extrems – major freqüència d'huracans, ciclons, tempestes i inundacions.
Escalfament global – pujada de la temperatura mitjana del planeta, principalment per la quantitat de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera.	Justícia climàtica – les comunitats més pobres i vulnerables pateixen més els seus efectes sense haver-hi contribuït tant com les més riques.
Augment del nivell del mar – fusió del gel polar, expansió tèrmica.	Transició energètica – procés de canvi cap a fonts d'energia renovables
Afectació a la vida salvatge – pèrdua d'ecosistemes, extinció d'espècies.	Desplaçament climàtic – migracions causades pels efectes del canvi climàtic.
Afectació a l'agricultura i ramaderia – menor producció d'aliments, augment dels preus i inseguretat alimentària.	Objectius de Desenvolupament Sostenible objectius adoptats per Nacions Unides per abordar els reptes globals.
Malalties i problemes de salut – increment de malalties relacionades amb la calor, pitjors condicions higièniques.	Conflictes pels recursos – es podrien produir conflictes armats pel control i gestió dels escassos recursos naturals.

Conceptes clau relacionats amb el canvi climàtic

Rols de gènere – expectatives socials, normes i comportaments associats amb el gènere femení i masculí.

Diversitat de gènere – varietat de maneres en què les persones experimenten i expressen el seu gènere, més enllà de la dicotomia tradicional dona/home.

Desigualtats de gènere – diferències socials provocades pels rols de gènere.

Participació política – representació i participació de les dones en els processos polítics i de presa de decisions.

Empoderament de les dones – procés pel qual les dones adquireixen el control sobre les seves vides i l'accés a recursos i oportunitats.

Llenguatge inclusiu – ús del llenguatge que reconeix i inclou totes les identitats de gènere, evitant termes sexistes o discriminatoris.

Violència masclista – actes vers les dones i nenes que resulten en un dany o patiment físic, sexual o psicològic, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció o la privació de llibertat.

Salut reproductiva – accés a serveis de salut reproductiva, com ara planificació familiar, assistència al part, etc. sense cap tipus de discriminació ni coacció basada en el gènere.

Bretxa laboral i educativa – desigualtats i diferències per raó de gènere en els salaris, ocupacions, accés al sistema educatiu, etc.

Coeducació – metodologia educativa que té com a objectiu una educació integral lliure de limitacions i diferències per raó de gènere.

Responsabilitat de les cures i la llar – assignació tradicional del treball de cures i les tasques de la llar a les dones.

Drets sexuals i reproductius – dret de les persones a prendre decisions informades i de manera lliure sobre el seu cos, la seva sexualitat i la seva producció.

Com es relacionen?

Els efectes del canvi climàtic afecten de forma més greu i intensa a aquelles persones en situació de major vulnerabilitat. Les dones, a causa de les desigualtats de gènere, són un col·lectiu especialment afectat per diferents motius –feminització de la pobresa, responsabilitat de les cures, manca d'accés a recursos, etc.-. Al mateix temps, la perspectiva de gènere no han tingut un paper important en les discussions sobre adaptació i mitigació del canvi climàtic i les dones segueixen essent minoria entre els qui dissenyen les estratègies climàtiques i energètiques del món. És important tenir present que la manca d'integració de les teories feministes a la ciència climàtica condueix cap a polítiques d'adaptació inadequades. No hi ha justícia climàtica sense justícia de gènere, i ambdues són fonaments imprescindibles per a unes societats sostenibles.

Annex 4.2. Fitxa de valoració de l'activitat

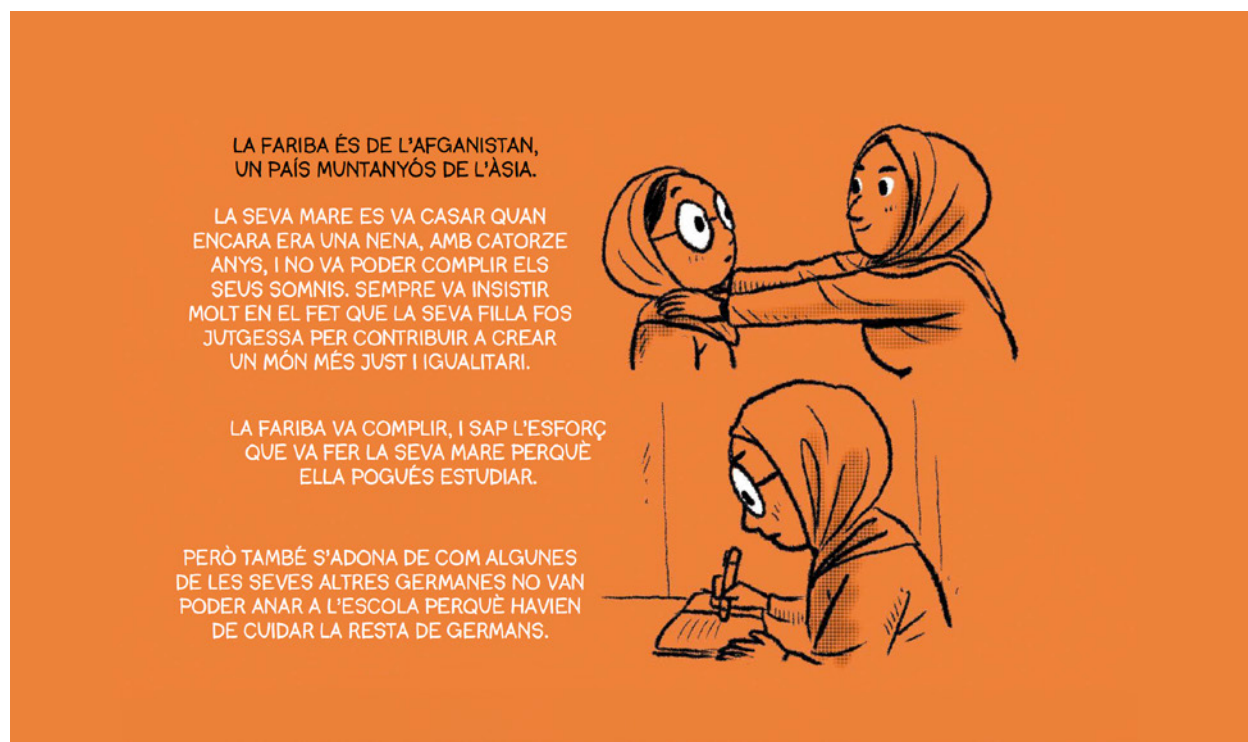
FITXA – LES MEVES IMPRESSIONS

Acabeu de llegir el còmic “El club del clima”, on es mostren com les conseqüències del canvi climàtic tenen un major impacte negatiu a les dones i nenes d'arreu del món. Anota aquí algunes reflexions i comparteix-les amb la resta de companys i companyes de classe.

T'ha sorprès el que heu vist al còmic? Abans de llegir-lo tenies present alguna d'aquestes situacions?

A continuació, fixa't amb atenció en les vinyetes següents i el seu contingut.

La història de la família de la Fariba, amb la seva mare casant-se sent una nena renunciant als seus somnis perquè la seva filla pogués estudiar, i algunes de les seves altres germanes sense poder anar a l'escola per cuidar a la resta de germans.

LA SETMANA PASSADA FEIA TANTA CALOR QUE NO ES PODIA SORTIR DE CASA I AVUI AMB LES PLUGES ENS ARRIBA L'AIGUA ALS TURMELLS... EL TEMPS ESTÀ BOIG!

DIU LA FILLA MENTRE EMPENY AMB L'ESCOBRA L'AIGUA QUE ENCARA QUEDA I QUE HA ARRIBAT DES DEL CARRER FINS A LA CUINA I ELS HA COBERT ELS PEUS.

Els fenòmens meteorològics extrems i que la responsabilitat de les cures caigui sobre les dones.

A MI M'HAN DIT QUE A UNA DE LES NENES L'HAN FET ANAR A VIURE AMB UN CONEGUT DEL SEU PARE. DIFÍCILMENT TORNARÀ A L'ESCOLA MENTRE HAGI DE FER D'ESPOSA.

LA FAMÍLIA TÉ PROBLEMES ECONÒMICS PER MANTENIR TOTS ELS FILLS I NO HAN TROBAT UNA ALTRA SOLUCIÓ.

El matrimoni infantil com a via de sortida de la pobresa per a moltes famílies.

SOC L'ENCARREGADA DE PORTAR L'AIGUA PER A LA FAMÍLIA. EL POU MÉS PROPER ESTÀ GAIREBÉ SEC I HE DE CAMINAR MÉS LLUNY. HI VAIG ABANS D'ANAR A L'ESCOLA, PERÒ ARA NO TINC TEMPS D'ARRIBAR A CLASSE.

La manca d'aigua en algunes zones i la responsabilitat de les dones des de ben petites com a proveïdores.

Quina de les situacions de les vinyetes anteriors t'ha semblat més greu i per què?

.....

.....

.....

.....

.....

Uneix cada definició amb el seu concepte corresponent:

ESCALFAMENT GLOBAL

Conjunt de canvis a llarg termini en el clima de la Terra, que provoquen l'escalfament de l'atmosfera, l'oceà i el sòl.

CANVI CLIMÀTIC

Llindar després del qual certs canvis causats pel canvi climàtic es tornen irreversibles, sense importar l'èxit que tinguin futures intervencions per reduir la temperatura mitjana mundial.

PUNT D'INFLEXIÓ

Escalfament de la temperatura superficial mitjana de la Terra que ocorre quan augmenta la concentració de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera.

Què està passant en aquestes vinyetes?

Perquè creus que és important tenir informació veraç sobre les problemàtiques que ens afecten?

Pots dir 4 accions que podem dur a terme en el nostre dia a dia, per tal de reduir o evitar els efectes del canvi climàtic?

1 3

2 4

Ara mira atentament aquesta vinyeta amb una situació a Catalunya.

Marca quins d'aquests conceptes creus que tenen relació amb la major vulnerabilitat de les dones vers els efectes del canvi climàtic.

Tipus d'alimentació	Major precarietat laboral	Predisposició física	Representació insuficient de les dones als òrgans de decisió
Situacions familiars amb manca de suport	Responsabilitat de les cures i la llar	Major esperança de vida	Desconeixement dels efectes del canvi climàtic

Se t'acut alguna acció per evitar o reduir el major impacte negatiu del canvi climàtic en les dones?

.....

.....

Annex 4.3. Preguntes i respostes de l'activitat 2.2, Reflexió gamificada.

1. Quins d'aquests fenòmens meteorològics pot provocar el canvi climàtic?

- a) Sequeres, tempestes elèctriques, inundacions.
- b) Terratrèmols, inundacions, augment de les temperatures.
- c) Augment de les temperatures, sequeres, inundacions.
- d) Sequeres, augment de les temperatures, erupcions volcàniques.

2. Què penses que és la pobresa energètica?

- a) No poder engegar la calefacció per por a no poder pagar les factures.
- b) No tenir aigua calenta a casa.
- c) Dormir a 30° a l'estiu per no poder refredar la casa.
- d) Totes les respostes són correctes.

3. Què penses d'aquesta afirmació: "Les dones tenen els mateixos drets i llibertats que els homes, independentment d'on visquin".

- a) És vertadera.
- b) És falsa.

4. Quines d'aquestes situacions afecten directament a les dones i nenes de diferents parts del món?

- a) Responsabilitat exclusiva de la cura de la llar i familiars.
- b) Dificultats per poder anar a l'escola.
- c) No aconseguir feina pel fet de ser dona.
- d) Totes són correctes.

5. Com penseu que es troben repartits els càrrecs de responsabilitat als òrgans de poder i decisió?

- a) Ocupats majoritàriament pels homes.
- b) Repartits per igual entre homes i dones.
- c) Ocupats majoritàriament per les dones.
- d) Repartits per igual entre homes i dones i amb representació de persones de totes les edats.

6. Quines accions a favor de la igualtat de gènere podrien dur a terme els homes del vostre entorn?

- a) Responsabilitat compartida en las tasques de cura i de la llar.
- b) Totes són correctes.
- c) Presa de consciència de la desigualtat de gènere.
- d) Deixar de fer servir expressions masclistes.

7. Quins tipus de violències masclistes apareixen al còmic?

- a) Violència física i obstètrica.
- b) Violència digital i física.
- c) Violència econòmica i psicològica.
- d) No apareix cap.

8. Com podria afectar a les dones el canvi climàtic en relació amb la seguretat alimentària?

- a) Les dones desenvoluparien noves al·lèrgies alimentàries.
- b) A molts països, les dones són les encarregades d'aconseguir menjar i aigua potable, i el canvi climàtic ho faria molt més difícil.
- c) Les dones deixarien de cuidar els familiars per anar a treballar a la ciutat.
- d) De cap manera.

9. Quines d'aquestes accions serien positives per tal de reduir el major impacte negatiu del canvi climàtic vers les dones?

- a) Agricultura ecològica i cultius adaptats al clima.
- b) Organització comunitària i creacions de xarxes de suport mutu i veïnal.
- c) Representació suficient en els òrgans de poder i decisió.
- d) Totes són correctes.

10. Què penses d'aquesta afirmació?: "Les dones són més vulnerables als efectes i conseqüències provocats pel canvi climàtic que els homes".

- a) És vertadera.
- b) És falsa.

Solucions	
Pregunta 1: Opció c.	Pregunta 6: Opció b.
Pregunta 2: Opció d.	Pregunta 7: Opció c.
Pregunta 3: Opció b.	Pregunta 8: Opció b.
Pregunta 4: Opció d.	Pregunta 9: Opció d.
Pregunta 5: Opció a.	Pregunta 10: Opció a.

Annex 4.4. Joc de taula “Juguem pel futur”

Introducció

El joc de taula proposat a la situació d'aprenentatge “Juguem pel futur” és un joc cooperatiu dissenyat per jugar en grups de 4-5 jugadors/es, amb una durada de partida de 20-30 minuts. A continuació el trobareu en format print&play –imprimeix i juga-, per tant cal imprimir i retallar el tauler de joc i les cartes següents. Les dues primeres pàgines s'han d'imprimir a doble cara, ja que les cartes d'amenaça és necessari que tinguin un anvers i un revers.

Objectiu del joc

L'objectiu del joc és aconseguir frenar les amenaces que s'aniran revelant cada ronda, relacionades amb el canvi climàtic i la perspectiva de gènere en cadascun dels tres àmbits presents al joc (seguretat alimentària, drets energètics i igualtat de gènere).

El grup guanyarà si cap dels marcadors es troba a la zona vermella al final de la partida, aconseguint anar frenant les amenaces al llarg de la partida mitjançant l'assoliment de diferents accions positives. En cas contrari, si al finalitzar la partida algun dels marcadors d'amenaça es troba a la zona vermella del tauler, el grup haurà perdut.

Material necessari

- 1 tauler de joc i 58 cartes que podeu imprimir-los des de aquesta guia.
- 3 peces que serveixen com a marcadors d'amenaça (fitxes d'un altre joc, peces d'escacs, etc.)

Preparació inicial

Se situa el tauler de joc al centre, i es col·loca un marcador d'amenaça a l'inici de cada una de les 3 files d'amenaça. S'agafen les 4 cartes d'accions per a la seguretat alimentària (color verd i valor 4 o 5), es remenen i es col·loquen amb el text visible formant una pila a l'espai que tenen reservat a la part inferior esquerra del tauler. Es fa el mateix amb les cartes d'accions per als drets energètics (color verd i valor 4 o 5) i les cartes d'accions per a la igualtat de gènere (color lila i valor 4 o 5). Les 10 cartes d'amenaça (color vermell) es remenen sense mirar-les, formant una pila a l'espai del tauler corresponent amb el revers “Amenaça” visible. A la imatge següent teniu un exemple de com hauria de quedar preparat el tauler de joc.

JUGUEM PEL FUTUR				+ Creu Roja
				Àmbit de la seguretat alimentària
				Àmbit dels drets energètics
				Àmbit de la igualtat de gènere
 ACCIONS PER A LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA	 ACCIONS PER ALS DRETS ENERGÈTICS	 ACCIONS PER AL LA IGUALTAT DE GÈNERE	 AMENACES	

La resta de cartes (36) són les cartes de superació, que contenen un breu text, un valor (-1, 0, +1 o +2) i pertanyen a un dels tres àmbits afectats per les amenaces (seguretat alimentària, drets energètics i igualtat de gènere) segons el seu color (verd, blau o lila). Repartirem 4 cartes de superació de cap per avall a cada jugador/a i les cartes restants es deixaran a un costat del tauler de joc formant una pila de robatori.

Com es juga?

Començarem per decidir el **nivell d'amenaça inicial**. Dels tres àmbits que apareixen al joc, les participants a la partida hauran de debatre i decidir l'ordre de preocupació i gravetat que presenten al seu territori. Un cop s'hagin posat d'acord, aquell àmbit que pensin que es troba en una situació més greu i preocupant avançarà el seu marcador d'amenaça 2 caselles. El següent en ordre de gravetat avançarà una casella, i el tercer mantindrà el marcador d'amenaça a la casella inicial.

En cada torn, el jugador/a pot fer aquestes **dues accions de forma consecutiva**:

- **Realitzar una acció positiva per al canvi**. Valorant les cartes de superació que té a la mà i la situació i nivell d'amenaça al tauler, **pot intentar aconseguir realitzar una de les tres cartes d'acció visibles a la part inferior del tauler** (és a dir, la carta superior de cadascuna de les piles de cartes d'acció dels diferents àmbits). Cada carta d'acció té un valor 4 o 5, i per aconseguir realitzar-la és necessari igualar o superar aquest valor mitjançant cartes de superació. Cada jugador/a pot aportar un màxim de 2 cartes de superació, que hauran de pertànyer al mateix àmbit de l'acció –mateix color-. En cas que no sigui possible aportar cartes del mateix àmbit, es podrà aportar una carta d'un altre àmbit però s'ignorarà el seu valor. Per tant, en el seu torn, el jugador/a actiu pot plantejar la realització de l'acció que pensa viable aconseguir entre tot el grup, i la resta de jugadors/es hauran de dir si es troben d'acord i fins a quin punt poden col·laborar o no en aconseguir-lo, d'acord amb les normes explicades anteriorment. Tant si existeix acord com si no, el jugador/a actiu haurà de decidir si finalment intenta realitzar l'acció. En cas afirmatiu, tothom aportarà 1 o 2 cartes de superació de cap per avall, que simultàniament es revelaran. Si, sumats els valors de les cartes de les que coincideixin amb l'àmbit de l'acció, s'arriba al valor de la carta d'acció, l'acció es considera realitzada i el marcador d'amenaça corresponent retrocedeix una casella –es mou un espai cap a l'esquerra-. La carta d'acció realitzada es deixa a un costat del tauler, deixant visible una nova carta d'acció. Un marcador d'amenaça no pot retrocedir més enllà de la primera casella, és a dir, no pot sortir del tauler. Per tant, aconseguir realitzar una acció d'un àmbit que es troba en el nivell mínim d'amenaça no té cap efecte. Abans d'acabar el torn, tant el jugador/a actiu com la resta robaran cartes de superació de la pila de robatori fins a tornar a tenir 4 cartes a la mà.

- **Descartar-se de qualsevol nombre de cartes i robar la mateixa quantitat** de cartes de la pila de robatori.

Un cop tothom ha realitzat el seu torn, abans de començar una nova ronda és el moment **d'activar una amenaça**. Es gira la primera carta de la pila de cartes d'amenaça, es llegeix i s'aplica el seu efecte –avançar un, dos o tres marcadors d'amenaça una casella cap a la dreta-. Un cop resolta la carta d'amenaça, es deixa a un costat del tauler de joc per anar formant una pila d'amenaçes resoltes.

Final de partida.

Quan s'hagi revelat la 10a i darrera carta d'amenaça, es completarà la ronda jugant un torn cada jugador/a i llavors es finalitzarà la partida. Si cap marcador d'amenaça ha acabat en una casella de color vermell, l'equip haurà guanyat la partida, en cas contrari haurà estat una derrota de l'equip.

Aclariments i reflexió final.

És important que la informació que es comparteixi entre els jugadors/es sigui limitada i no es comparteixi de manera explícita el contingut de les cartes que té cada jugador/a. Per exemple, en el moment de decidir si s'intenta aconseguir una carta d'acció positiva, evitar dir directament “tinc un +2 en igualtat de gènere” i substituir-lo per expressions com “puc fer una bona aportació en benefici de la igualtat de gènere”. La incertesa i emoció de si s'arribarà al mínim necessari per aconseguir una carta és una part clau de la diversió del joc.

Un cop finalitzada la partida, el professorat pot aprofundir en els continguts treballats amb tota la classe, repassant en veu alta les accions positives per al canvi, assegurant-se de la seva comprensió

i demanant una reflexió general o per grups de si al seu entorn i el del centre escolar pensen que aquesta acció es troba assolida o existeix. Per exemple, pot preguntar si saben què és l'agricultura ecològica i si es practica a la zona, si saben què és un refugi climàtic i si hi ha algun a prop, etc. Per facilitar aquesta tasca, s'adjunten les següents definicions de les accions que apareixen al joc.

Agricultura ecològica: Mètode de cultiu que té com a finalitat ser sostenible i respectuós amb el medi ambient, la salut i el benestar de les persones. Per aconseguir-ho, substitueix els productes químics per protegir o afavorir les collites per altres d'origen natural, realitza rotació de conreus i fa ús del guaret per afavorir la regeneració de la terra, deixa zones sense conrear per conservar la biodiversitat, etc.

Consum de productes de proximitat: Els productes de proximitat són aquells que s'han produït en el mateix territori. La Generalitat de Catalunya acredita als productors agraris per poder identificar que els seus productes procedeixen d'una explotació agrària situada a Catalunya i, per tant, consumint aquests productes ajudem a fomentar i promoure el consum de productes de temporada, a reduir la petjada de carboni, a sostenir l'economia local i a conservar el nostre entorn entre altres beneficis socioambientals.

Suport veïnal: El recolzament entre veïns i veïnes afavoreix el vincle, el coneixement dels altres i una resposta ràpida i eficaç davant els petits problemes del dia a dia. A més, pot suposar el punt de partida de qualsevol necessitat d'organització col·lectiva. Al còmic ho podem veure quan les dones del Sàhara s'ajuden i organitzen entre elles.

Cooperatives agràries: Les cooperatives són un tipus de societat en la qual els seus membres són al mateix temps socis, treballadors i propietaris. Les decisions s'han de prendre de forma participativa i mitjançant consens, i acostumen a anar més enllà del benefici econòmic al basar-se en valors com la igualtat, la solidaritat o la responsabilitat social i, específicament en el cas de les cooperatives agràries, el desenvolupament del món rural i la sostenibilitat ambiental.

Autoconsum elèctric: Es tracta de, mitjançant la instal·lació de sistemes de producció elèctrica com ara plaques fotovoltaïques de petita potència, generar una producció d'electricitat en l'àmbit domèstic que pugui reduir o cobrir les necessitats d'energia proporcionada per la xarxa elèctrica.

Ús de fonts d'energia renovable: les fonts d'energia renovable són l'alternativa al model energètic tradicional basat en els combustibles fòssils (petroli, carbó i gas), tenint un menor impacte ambiental i una disponibilitat garantida en el temps al regenerar-se o renovar-se de manera natural. Les principals són l'energia hidràulica, l'eòlica, la solar, la geotèrmica i la maremotriu.

Electrodomèstics eficients: Els electrodomèstics s'etiqueten actualment amb una qualificació energètica que va de la lletra A fins a la G, sent la A la més positiva. Els electrodomèstics més eficients redueixen la despesa energètica –tant d'electricitat com d'aigua– i per tant són més sostenibles.

Refugis climàtics: Són espais interiors o exteriors que, en episodis de temperatures extremes, poden proporcionar a la població confort tèrmic, descans i seguretat. No són equipaments únicament destinats a aquesta finalitat, acostumen a tenir altres finalitats o funcions. Alguns exemples serien parcs, biblioteques, centres cívics, casals de gent gran, etc.

Coeducació: La coeducació és un model pedagògic basat en la igualtat de gènere i la no discriminació sexista. Partint de la pedagogia feminista, busca un enfocament integral de gènere per tal de deixar enrere els estereotips i jerarquies masculinitzades i educar amb una visió real del món i la superació dels rols de gènere tradicionals.

Igualtat a les empreses: Tot i els avanços com a societat en matèria de igualtat de gènere, encara queda molta feina a fer. Un dels punts importants a millorar és el món del treball, ja que encara segueix sent un àmbit en el qual el gènere pot ser un motiu de discriminació. Malgrat els plans d'igualtat obligatoris a les empreses de més de 50 treballadores, les dones segueixen presentant salaris inferiors, una taxa d'ocupació inferior i baixa representació en càrrecs directius.

Igualtat als espais de poder i decisió: Seguint en la línia del punt anterior, tot i suposar un 51% de la població a l'actualitat, a la majoria d'organismes i llocs de decisió la presència de dones es troba per sota del 50%. Per tant, es troben infrarepresentades en aquests espais.

Llei vers les violències masclistes: La llei més recent al respecte és la Llei Orgànica 10/2022 del 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. En aquest punt, només remarcar la importància que les víctimes de violència masclista comptin amb un marc legal de protecció adaptat a la realitat i que permeti activar tots els mecanismes de protecció necessaris per tal de protegir-les així com intentar prevenir i finalment eliminar qualsevol episodi de violència masclista a la nostra societat.

[illegible]

TEMPERATURES EXTREMES AVANÇA CAP A LA LA POBRESA ENERGÈTICA	DEPENDÈNCIA DELS COMBUSTIBLES FÒSILS AVANÇA CAP A LA LA POBRESA ENERGÈTIC	INGRESSOS ECÒMICS DESIGUALS AVANÇA CAP A LA LA POBRESA ENERGÈTICA I LA DESIGUALTAT DE GÈNERE	RESPONSABILITAT EXCLUSIVA DE LES DONES A LES CURES I LA LLAR AVANÇA CAP A LA DESIGUALTAT DE GÈNERE, LA INSEGURETAT ALIMENTÀRIA I LA POBRESA ENERGÈTICA
BARRERES DEL MERCAT LABORAL VERS LA INCORPORACIÓ DE LES DONES AVANÇA CAP A LA DESIGUALTAT DE GÈNERE I LA INSEGURETAT ALIMENTÀRIA	DEPENDÈNCIA DELS COMBUSTIBLES FÒSILS AVANÇA CAP A LA LA POBRESA ENERGÈTIC	DEPENDÈNCIA DELS COMBUSTIBLES FÒSILS AVANÇA CAP A LA LA POBRESA ENERGÈTIC	DEPENDÈNCIA DELS COMBUSTIBLES FÒSILS AVANÇA CAP A LA LA POBRESA ENERGÈTIC
PLAGA D'INSECTES AVANÇA CAP A LA INSEGURETAT ALIMENTÀRIA	INUNDACIÓ AVANÇA CAP A LA INSEGURETAT ALIMENTÀRIA		
REPRESENTACIÓ ALS ÒRGANS DE DECISIÓ 	CANVI D'HÀBITS ASSOLIT 	SERVIR D'EXEMPLE POSITIU 	CONSCIENCIAR ALS ALTRES
+2	+2	+2	+2

 AMENAÇA	 AMENAÇA	 AMENAÇA	 AMENAÇA	
 AMENAÇA	 AMENAÇA	 AMENAÇA	 AMENAÇA	
 AMENAÇA	 AMENAÇA			

COOPERATIVES AGRÍCOLES	4	REFUGIS CLIMÀTICS	4	LLEI VERS LES VIOLÈNCIES MASCLISTES	4	
SUPORT VEÏNAL	4	ELECTRODOMÈSTICS EFICIENTS	4	IGUALTAT ALS ESPAIS DE PODER I DECISIÓ	5	
CONSUM DE PRODUCTES DE PROXIMITAT	5	ÚS DE FONTS D'ENERGIA RENOVABLES	5	IGUALTAT A LES EMPRESES	5	
AGRICULTURA ECOLÒGICA	5	AUTOCONSUM ENERGÈTIC	5	COEDUCACIÓ FEMINISTA	4	

NEGACIÓ DE LA REALITAT -1 	DESINFORMACIÓ -1 	SENSACIÓ D'IMPOTÈNCIA 0 	DESINTERÈS 0
NEGACIÓ DE LA REALITAT -1 	DESINFORMACIÓ -1 	SENSACIÓ D'IMPOTÈNCIA 0 	DESINTERÈS 0
NEGACIÓ DE LA REALITAT -1 	DESINFORMACIÓ -1 	SENSACIÓ D'IMPOTÈNCIA 0 	DESINTERÈS 0
MANCA DE CONSCIÈNCIA 0 	RECERCA DE SOLUCIONS I ALTERNATIVES +1 	SUPORT A ORGANITZACIONS DE L'ÀMBIT +1 	PRESA DE CONSCIÈNCIA +1

REPRESENTACIÓ ALS ÒRGANS DE DECISIÓ +2 	CANVI D'HÀBITS ASSOLIT +2 	SERVIR D'EXEMPLE POSITIU +2 	CONSCIENCIAR ALS ALTRES +2
MANCA DE CONSCIÈNCIA 0 	RECERCA DE SOLUCIONS I ALTERNATIVES +1 	SUPORT A ORGANITZACIONS DE L'ÀMBIT +1 	PRESA DE CONSCIÈNCIA +1
MANCA DE CONSCIÈNCIA 0 	RECERCA DE SOLUCIONS I ALTERNATIVES +1 	SUPORT A ORGANITZACIONS DE L'ÀMBIT +1 	PRESA DE CONSCIÈNCIA +1
REPRESENTACIÓ ALS ÒRGANS DE DECISIÓ +2 	CANVI D'HÀBITS ASSOLIT +2 	SERVIR D'EXEMPLE POSITIU +2 	CONSCIENCIAR ALS ALTRES +2

Annex 4.5 Materials per a l'activitat 3.2 Emergència Climàtica Activada

Fitxes de personatge per assignar a l'atzar entre els grups.

Enigmes inicials.

Per tal de dur a terme l'activitat amb èxit, en primer lloc, l'alumnat haurà de superar un petit enigma tipus *breakout* per aconseguir l'adreça d'e-mail a la qual contactar amb el/la membre del Club del Clima assignat. Per fer-ho, s'entregarà una còpia de les dues taules següents a cada grup. Ambdues es poden retallar o intentar la seva resolució sense fer-ho. Recomanem retallar-les, ja que, d'aquesta forma, la segona taula es pot entregar invertida.

Alineant les dues taules per la cantonada coincident de color taronja, podem retallar les parts en blanc de la segona taula, o bé fixar-nos en el contingut de la casella de la 1a taula amb les quals coincideixen. En qualsevol cas, obtindrem el resultat "nomclubdelclima@gmail.com". Amb aquest resultat, hauran de substituir la part on posa "nom" pel nom del personatge assignat per obtenir l'adreça vàlida (per exemple, alejandroclubdelclima@gmail.com).

b	f	n	r	o	s	m	p
c	e	f	e	n	u	o	a
l	h	u	?	o	b	@	d
e	n	4	t	l	c	o	a
n	z	l	.	i	h	a	m
a	@	g	o	m	a	e	i
t	e	f	j	i	i	a	l
.	c	v	c	o	u	i	m

El següent pas que haurà de fer l'alumnat és enviar un correu electrònic a l'adreça correcta. Un cop fet, una resposta automàtica els hi donarà les instruccions per poder fer la seva investigació.

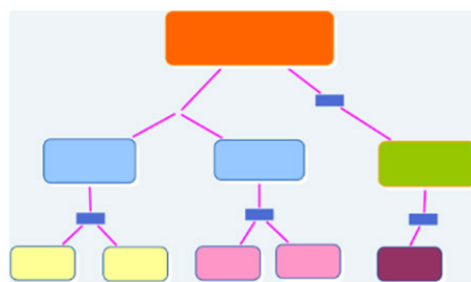
Annex 4.6. Les eines digitals per fer les presentacions de continguts

Per fer la vostra presentació podeu fer servir qualsevol eina de presentació de diapositives, com ara el conegut PowerPoint de Microsoft, l'**Apache OpenOffice Impress** de codi obert i gratuït, o bé optar per eines de presentacions online gratuïtes i que no requereixen de cap instal·lació a l'ordinador com són **Canva**, **Prezi** i **Google Docs**. Amb totes aquestes eines podeu fer presentacions amb text esquematitzat, fàcil d'entendre, animacions de text i imatges, imatges predissenyades i importades des d'imatges de l'ordinador.

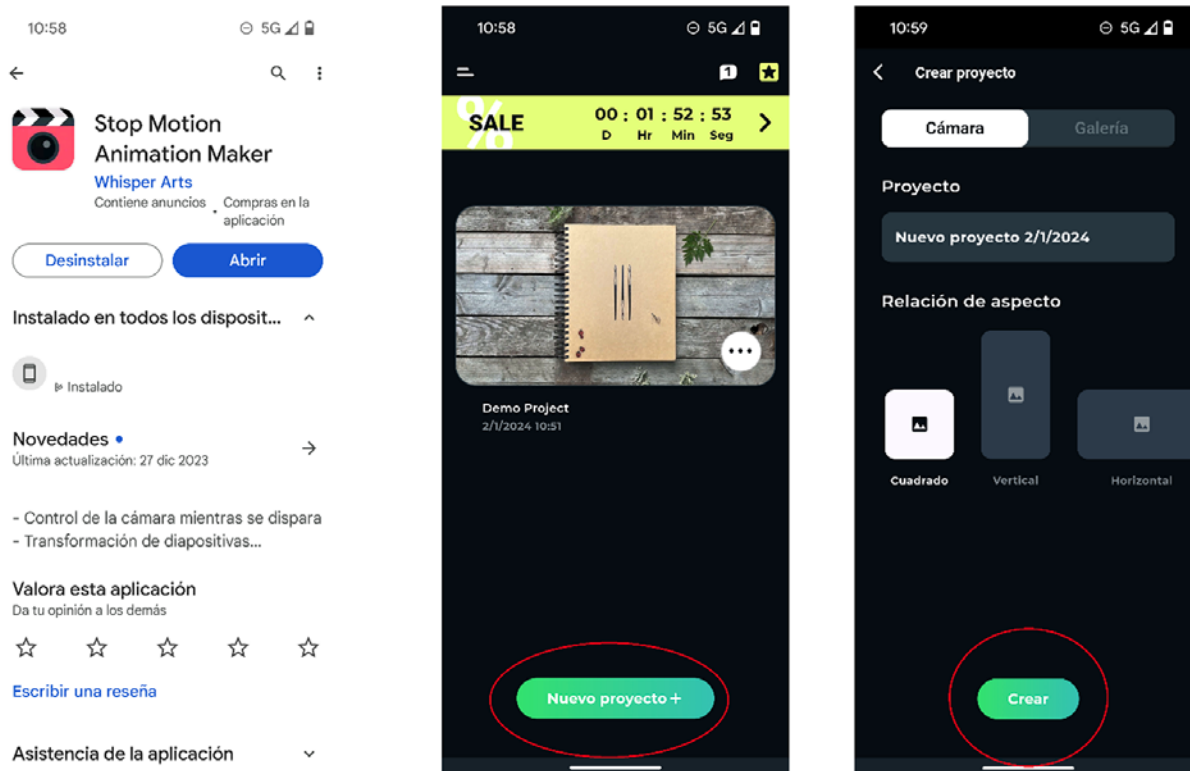
En el cas de realitzar l'activitat "Emergència climàtica activada" us trobareu que haureu de fer servir Canva treballant a partir d'una plantilla ja proporcionada. Es tracta d'una eina de disseny molt versàtil que permet crear també infografies, cartells, continguts per a les xarxes socials, etc. [En aquest enllaç](#) podeu trobar un breu tutorial en vídeo.

A l'hora de preparar la vostra presentació, us recomanem que utilitzeu la tècnica *PechaKucha*, consistent a fer una presentació senzilla i informal mitjançant 20 diapositives que només es podran mostrar durant 20 segons cadascuna.

Aquesta tècnica us ajudarà a condensar la informació més rellevant i fer que cada diapositiva transmeti un concepte, evitant així llargues explicacions o texts descriptius. Prioritzeu les imatges i acompanyeu-les de paraules clau o de frases molt concises, això ajudarà a aconseguir que els vostres companys i les vostres companyes estiguin més atentes a les conclusions de la vostra tasca. Abans de preparar la presentació, us recomanem que feu un mapa conceptual de tot el que voleu explicar i després el complementeu amb les imatges que hageu recercat.

Annex 4.7. Tutorial Stop Motion Animation Maker

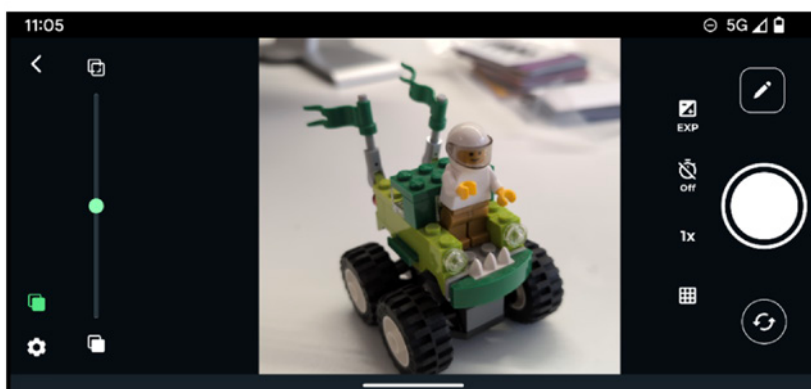

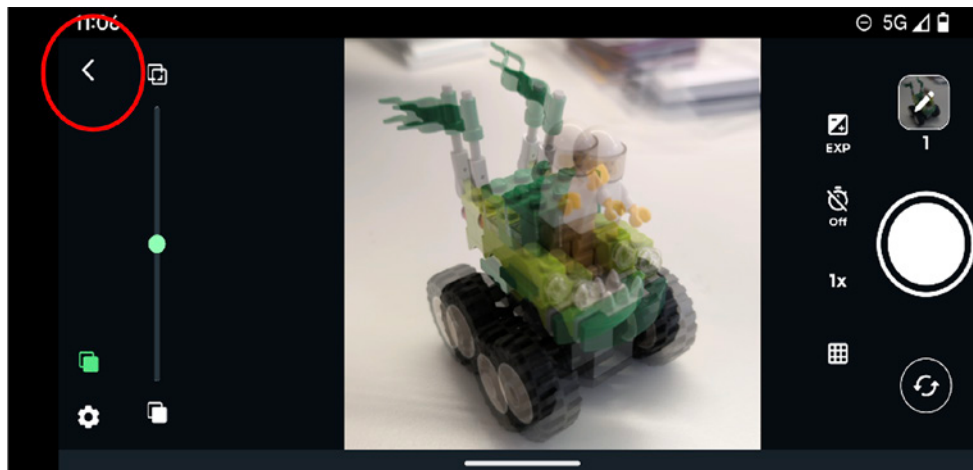
1. En primer lloc, caldrà buscar l'aplicació, descarregar-la i instal·lar-la a la tauleta que es farà servir. Escrivint el seu nom i fixant-nos en la seva icona és fàcil de trobar a la *Play Store*.

2. Un cop instal·lada, en obrir-la podem veure les diferents opcions i veure un exemple de curtmetratge creat amb l'aplicació. Per **crear un nou projecte**, a la part inferior trobem el botó de "Nuevo proyecto".

3. Al iniciar un nou projecte, deixarem l'opció per defecte Càmera ja que no el crearem en base a fotografies que ja tenim a la Galeria. Haurem de **posar-li un títol i triar les opcions de format** -si serà un vídeo quadrat, vertical o horitzontal-. Un cop fet, premem el botó Crear.

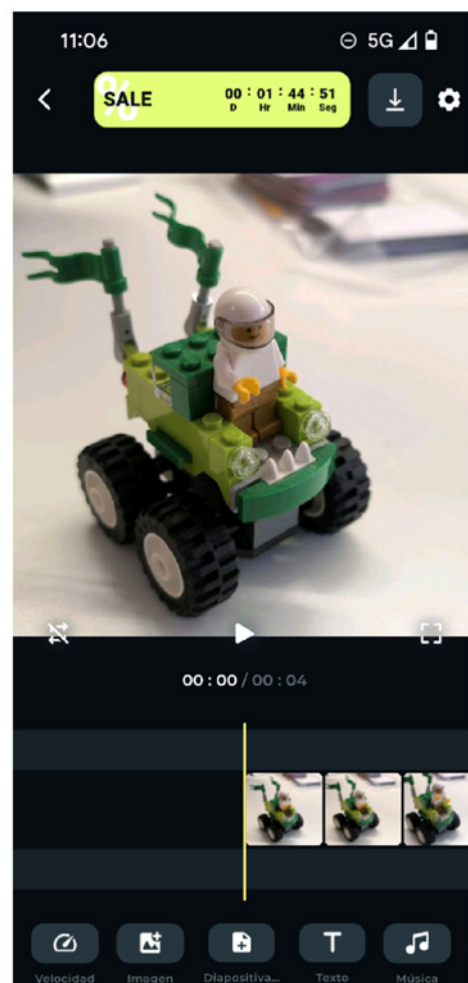
4. A continuació podrem crear el **primer fotograma** del nostre curtmetratge, capturant l'escena que prèviament haurem preparat. En aquesta pantalla tindrem diferents opcions de configuració (exposició, retard, etc.) que probablement no seran necessàries. Un cop tot estigui com volem, premem el botó gran blanc de la part dreta per capturar el fotograma. És convenient que la càmera estigui totalment quieta mentre es capturen les imatges d'una mateixa escena.

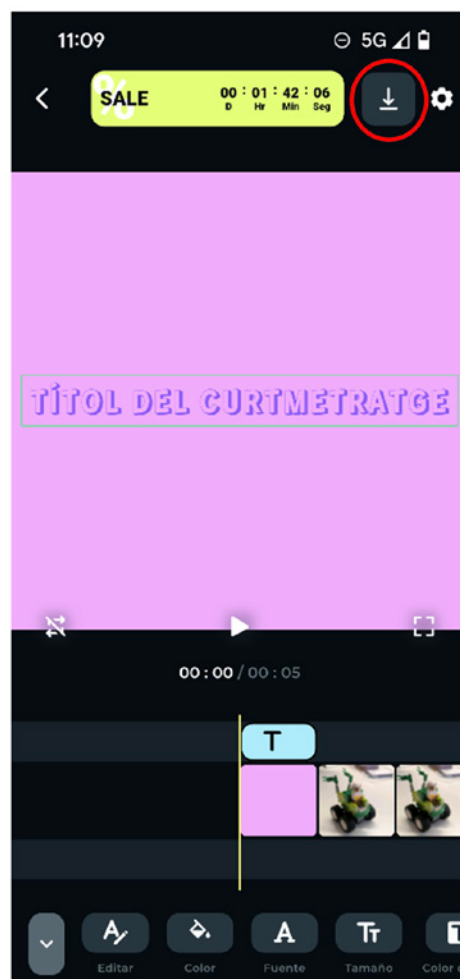
5. A la **següent captura**, podem veure com apareixerà sobreposat el fotograma anterior a la imatge que capturarà ara la càmera. D'aquesta forma, ens podem fer una idea de la transició entre les dues imatges, per tal d'aconseguir un moviment més suau i realista. De nou, creem l'escena que volem, desplaçant elements, movent parts del cos de les figures, etc.; i creem un nou fotograma amb el botó blanc de la dreta. Repetim el procés totes les vegades que vulguem, i quan ja no vulguem crear més fotogrames premem la fletxa de retorn a la part superior esquerra (l'assenyalem amb un cercle vermell).

6. Tornarem ara al nostre projecte, on trobarem el curtmètratge ja creat en base als fotogrames capturats i començarem el **procés d'edició**. Podem prémer el botó de reproducció per tenir una primera idea de com quedaria el nostre curtmètratge. En aquest apartat veurem la seva durada i podem afegir més fotogrames (2n botó de la fila, Imagen->Cámara), canviar el seu ordre amb el dit, modificar la velocitat del pas d'un a l'altre, etc. Tenim l'opció d'incloure imatges des del dispositiu (2n botó de la fila, Imagen->Galeria) i música -triant entre les melodies de l'aplicació o una prèviament hauria d'haver estat descarregada a la tauleta-.

7. Una de les opcions més interessants i que no pot faltar és afegir text. Recomanem iniciar el curtmetratge amb un fotograma que mostri el **títol del curtmetratge**, el grup que l'ha creat i l'alumnat que en forma part. Per tant, comencem creant una diapositiva (3r botó de la fila), i triant un color de fons al seleccionar-la directament amb el dit (opció Color). A continuació, ens col·locarem a la diapositiva a la qual volem afegir text, desplaçant la fila de fotogrames amb la línia vertical de color groc servint de guia, i col·locant-la a l'inici de la sèrie si no es troba ja així. Premem l'opció Text, escrivim el text desitjat i validem amb el botó verd que apareix. Ara, al seleccionar el text amb el dit, veurem les diferents opcions d'edició tal com es veu a la imatge superior dreta. Podrem triar la font, mida, color de fons, color del text i l'alineació; així com modificar-lo, duplicar-lo o eliminar-lo.

8. Quan tinguem el nostre curtmetratge acabat, hem de prémer el botó de **descàrrega en el dispositiu** -marcat a la imatge de l'esquerra amb un cercle vermell-, i triar la resolució 720 HD. Quan el procés hagi finalitzat, podrem compartir l'arxiu que obtindrem i visualitzar-lo en qualsevol aplicació de reproducció de vídeo.

Annex 4.8. Fitxa orientativa per a la creació del curtmetratge

FITXA – EL NOSTRE CURTMETRATGE

Per tal de poder ajudar-vos en tot el procés de creació del curtmetratge, ompliu els diferents apartats d'aquesta fitxa. De tot el que heu vist al còmic i treballat a casa i a classe sobre canvi climàtic i perspectiva de gènere, parleu entre tots i totes i anoteu quins temes us agradaria parlar al vostre curtmetratge

Seguidament, parleu entre vosaltres sobre quins us agradaria més abordar al curtmetratge, discutint els punts a favor i en contra que trobeu (originalitat, importància, facilitat de portar-lo a la pràctica) i poseu-vos d'acord en un ordre de prioritat. A continuació, anoteu-los en l'ordre que heu triat.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

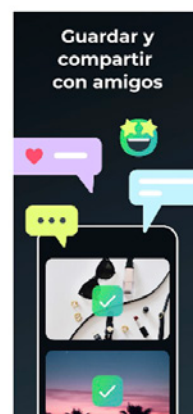
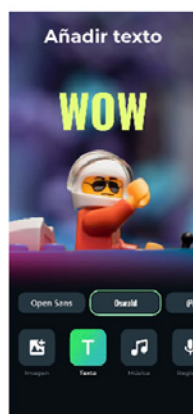
Arriba el moment de fer el guió del vostre curtmetratge. Per facilitar-ho, podeu seguir l'estructura inici-nus-desenllaç d'una història i anotar-ho aquí:

INICI – Com comença tot? Quins personatges son els protagonistes? On estan? Què fan?

NUS – Què els hi passa als protagonistes? Quin conflicte o succés hi ha? Apareixen nous elements o personatges? Com evoluciona la història?

DESENLLAÇ – Com es soluciona el conflicte? Com acaba tot? Quin és el missatge final?

Ara que ja teniu la història, és hora de provar l'aplicació Stop Motion Animation Maker. L'heu d'instal·lar al dispositiu i familiaritzar-vos amb el seu funcionament. Podeu demanar un tutorial al vostre professor o professora si el necessiteu o fer petites proves per veure com funciona.

Quan ja estigueu familiaritzats amb l'App, heu de passar la història que voleu transmetre i vàreu anotar al punt anterior al format vídeo. Cadascun dels espais següents representa un fotograma o seqüència de fotogrames del vostre curtmetratge. Dibuixeu de forma esquemàtica o anoteu què aniria passant en cadascun per donar forma a la vostra història. Si en necessiteu més espais, podeu continuar per la part posterior del full.

1	2
3	4
5	6
7	8
9	10

Ara ja només us queda agafar totes les peces de Lego que necessiteu, construir els decorats peces i elements de la història i posar-vos a gravar el vostre vídeo amb la tècnica Stop Motion i després preparar-ho tot per projectar-lo per la resta de companys.

Annex 4.9. Qüestionaris sobre la petjada ecològica i pòster

QÜESTIONARI D'HÀBITS DE CONSUM DE L'AULA/CENTRE.

Pregunta per als **companys i companyes de classe**
(Anoteu cada resposta fent marques al costat de cada opció.)

1. Fas servir material reutilitzat a classe? Per exemple, llibres de text d'altres alumnes, tauletes compartides, roba de germans/es grans, etc.

- a) No, res.
- b) Sí, algunes coses.
- c) Sí, la majoria de coses.

Preguntes per al **treballador/a seleccionat/da del centre**.
(Només es pot triar una opció a cada pregunta.)

2. Amb quina freqüència es compra material nou per l'aula/centre?

- a) Mai / No ho sé.
- b) Puntualment.
- c) Mensualment.
- d) Setmanalment.
- e) Diàriament.

3. Aquestes compres, es realitzen a comerços locals i/o petits negocis?

- a) Mai / No ho sé.
- b) Puntualment.
- c) Sovint.
- d) Quasi sempre.
- e) Sempre.

4. Aquest material, en quina proporció és d'un sol ús?

- a) Tot / No ho sé.
- b) La majoria.
- c) La meitat aproximadament.
- d) Una petita part.
- e) Cap.

Puntuació dels resultats

Pregunta 1.

Compteu la quantitat de respostes de cada una de les opcions, i marqueu quina ha estat la resposta més habitual.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 2 punts.

Resposta c: 4 punts.

Pregunta 2.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

Resposta d: 3 punts.

Resposta e: 4 punts.

Pregunta 3.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

Resposta d: 3 punts.

Resposta e: 4 punts.

Pregunta 4.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

Resposta d: 3 punts.

Resposta e: 4 punts.

RECOMPTE DE PUNTUACIÓ.

Sumeu i anoteu en aquest requadre el total de punts obtinguts.

--

QÜESTIONARI DE RECICLATGE DE L'AULA/CENTRE.

Pregunta per als **companyes i companyes de classe**
(Anoteu cada resposta fent marques al costat de cada opció.)

1. Portes aliments amb embolcalls d'un sol ús a l'hora del pati?

- a) No, mai. Faig servir carmanyola i/o embolcalls reutilitzables.
- b) Sí, però només 2 o 3 dies a la setmana.
- c) Sí, pràcticament cada dia de la setmana.

Preguntes per al **treballador/a seleccionat/da del centre**.
(Només es pot triar una opció a cada pregunta.)

2. Existeixen contenidors específics per al reciclatge de residus a l'aula/centre?

- a) No. / Sí, però només d'alguns residus (per exemple, només de cartró/paper).
- b) Sí, de tots els residus estàndard de la recollida selectiva (cartró/paper, envasos, vidre, orgànic i rebuig).
- c) Sí, dels residus anteriors i d'altres específics –piles, oli, tèxtil, etc.-.

3. Es fan servir adequadament aquests contenidors?

- a) No, majoritàriament.
- b) En ocasions.
- c) Sí, majoritàriament.

4. Quan es generen residus que no es poden reciclar i són susceptibles de ser dipositats a una deixalleria, com s'actua?

- a) Es dipositen al contenidor gris (rebuig).
- b) En ocasions es dipositen a la deixalleria o es demana la seva recollida (mobles, runes, electrònica, tèxtil, etc.).
- c) Sempre es dipositen a la deixalleria o es demana la seva recollida (mobles, runes, electrònica, tèxtil, etc.).

5. Hi ha al centre un compostador de matèria orgànica?

- a) No/ No ho sé.
- b) Sí, però no es fa servir habitualment.
- c) Sí, i es fa servir habitualment.

Puntuació dels resultats

Pregunta 1.

Compteu la quantitat de respostes de cada una de les opcions, i marqueu quina ha estat la resposta més habitual.

Resposta a: 8 punts.

Resposta b: 2 punts.

Resposta c: 0 punts.

Pregunta 2.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

Pregunta 3.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

Pregunta 4.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

Pregunta 5.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

RECOMPTE DE PUNTUACIÓ.

Sumeu i anoteu en aquest requadre el total de punts obtinguts.

--

QÜESTIONARI D'HÀBITS ALIMENTARIS

Pregunta per als **companyes i companyes de classe**

(Anoteu cada resposta fent marques al costat de cada opció.)

1. Al pati consumeixes aliments processats o ultraprocessats? Per exemple, brioxeria industrial, galetes, sucs, etc.

- a) No, mai.
- b) Sí, però només 2 o 3 dies a la setmana.
- c) Sí, pràcticament cada dia de la setmana.

Preguntes per al **treballador/a seleccionat/da del centre.**

(Només es pot triar una opció a cada pregunta.)

2. Quina d'aquestes opcions s'assembla més al menú del menjador del teu centre? Sense tenir en compte menús específics per opcions religioses o intoleràncies/al·lèrgies.

- a) Menú únic per a tothom, amb aliments d'origen animal a diari / No ho sé.
- b) Menú únic per a tothom, amb presència de carn i/o peix com a plat principal uns 2-3 dies a la setmana.
- c) Menú únic per a tothom, amb almenys un dia exclusivament de proposta completament vegetariana/vegana.
- d) Opció de menú vegetarià.
- e) Opcions de menú vegetarià i vegà.

3. Quin és l'origen dels aliments que es fan servir al menjador?

- a) Agricultura, ramaderia i pesca intensiva / No ho sé.
- b) Una part provenen d'agricultura, ramaderia i/o pesca ecològica o orgànica.
- c) La totalitat provenen d'agricultura, ramaderia i/o pesca ecològica o orgànica.

4. D'on provenen aquests aliments?

- a) De grans cadenes de distribució/ No ho sé.
- b) Una part important són aliments locals o de proximitat.
- c) Tots són aliments locals o de proximitat.

Puntuació dels resultats

Pregunta 1.

Compteu la quantitat de respostes de cada una de les opcions, i marqueu quina ha estat la resposta més habitual.

Resposta a: 4 punts.

Resposta b: 2 punts.

Resposta c: 0 punts.

Pregunta 2.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

Resposta d: 3 punts.

Resposta e: 4 punts.

Pregunta 3.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 2 punts.

Resposta c: 4 punts.

Pregunta 4.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 2 punts.

Resposta c: 4 punts.

RECOMPTE DE PUNTUACIÓ.

Sumeu i anoteu en aquest requadre el total de punts obtinguts.

--

QÜESTIONARI DE CONSUM ENERGÈTIC

Pregunta per als **companyes i companyes de classe**
(Anoteu cada resposta fent marques al costat de cada opció.)

1. Teniu instal·lades a casa plaques fotovoltaïques?

- a) No.
- b) Sí.

Preguntes per al **treballador/a seleccionat/da del centre**.
(Només es pot triar una opció a cada pregunta.)

2. Quin és l'origen de l'electricitat del centre educatiu?

- a) Origen mixte, amb un percentatge de fonts renovables inferior a la mitjana nacional segons la comercialitzadora / No ho sé.
- b) Origen mixte, amb un percentatge de fonts renovables superior a la mitjana nacional segons la comercialitzadora.
- c) Origen de fonts renovables al 100% segons la comercialitzadora.

3. El centre compta amb mecanismes d'estalvi energètic i/o d'aigua?

(Opció de resposta múltiple, marqueu tots els mecanismes existents al centre.)

- a) Il·luminació LED i/o de baix consum.
- b) Climatització per aerotèrmia o geotèrmia.
- c) Finestres i tancaments amb un bon sistema d'aïllament tèrmic.
- d) Filtres airejadors a les aixetes/aixetes temporitzades.
- e) Col·lector d'aigua de pluja.
- f) Electrodomèstics de baix consum.
- g) Zones verdes i d'ombra al pati.
- h) Apagat dels equips quan es deixen de fer servir.

4. El centre compta amb plaques fotovoltaïques en funcionament?

- c) No / No ho sé.
- d) Sí.

Puntuació dels resultats

Pregunta 1.

Compteu la quantitat de respostes de cada una de les opcions, i marqueu quina ha estat la resposta més habitual.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 2 punts.

Pregunta 2.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 2 punts.

Pregunta 3.

Anoteu un punt per cada opció marcada.

Punts obtinguts:

Pregunta 4.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 4 punts.

RECOMPTE DE PUNTUACIÓ.

Sumeu i anoteu en aquest requadre el total de punts obtinguts.

--

QÜESTIONARI D'HÀBITS DE TRANSPORT

Pregunta per als **companys i companyes de classe**

(Anoteu cada resposta fent marques al costat de cada opció.)

1. Com vens a l'escola cada dia?

- a) En vehicle de motor particular.
- b) En vehicle de motor particular, compartint-lo amb una altra família.
- c) En transport públic.
- d) Caminant o en vehicle sense motor (per exemple, bicicleta).

Preguntes per al **treballador/a seleccionat/da del centre.**

(Només es pot triar una opció a cada pregunta.)

2. Com venen a l'escola la majoria de treballadors i treballadores?

- a) En vehicle de motor particular.
- b) En vehicle de motor particular compartit.
- a) En transport públic.
- c) Caminant o en vehicle sense motor (per exemple, bicicleta).

3. Quan feu una sortida amb l'escola, quin mitjà de transport feu servir habitualment?

- a) Vehicles particulars.
- b) Un autobús de lloguer.
- c) Transport públic.
- d) Caminant o en vehicle sense motor (per exemple, bicicleta).

Puntuació dels resultats

Pregunta 1.

Compteu la quantitat de respostes de cada una de les opcions, i marqueu quina ha estat la resposta més habitual.

--	--	--	--	--

Marqueu quina ha estat l'opció més repetida (la 1a anotada a la filera anterior).

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 3 punts.

Resposta d: 5 punts.

A continuació, marqueu quina ha estat la segona opció més repetida (la 2a anotada a la filera anterior).

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 3 punts.

Resposta d: 4 punts.

Sumeu ambdues puntuacions. Punts obtinguts en total:

Pregunta 2.

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 2 punt.

Resposta c: 3 punts.

Resposta d: 4 punts.

Pregunta 3

Marqueu la resposta obtinguda.

Resposta a: 0 punts.

Resposta b: 1 punt.

Resposta c: 3 punts.

Resposta d: 4 punts.

RECOMPTE DE PUNTUACIÓ.

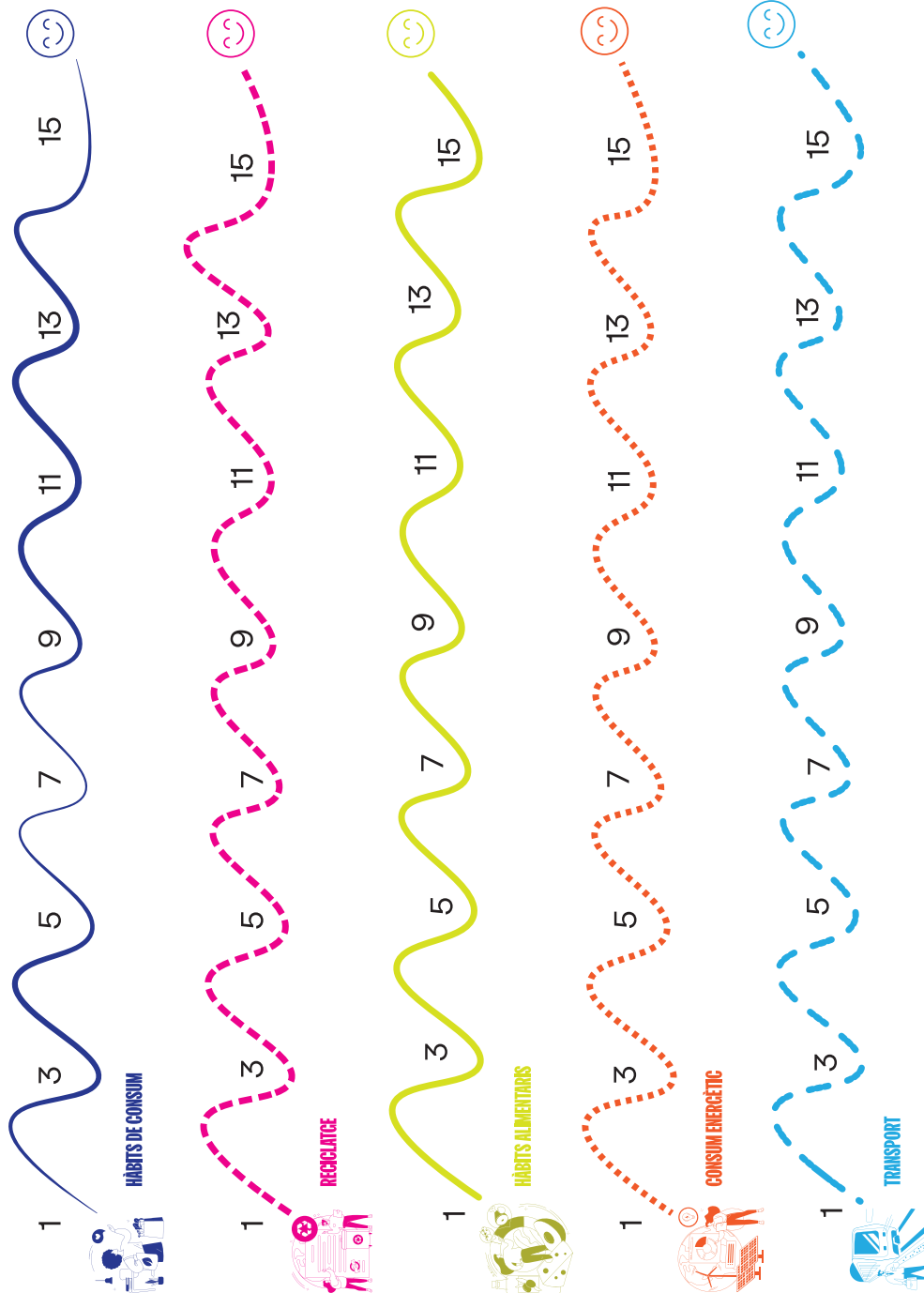
Sumeu i anoteu en aquest requadre el total de punts obtinguts.

--

LA NOSTRA PETJADA ECOLÒGICA

QUÈ PODEM
MILLORAR?

 Creu Roja

Annex 4.10. Eines d'avaluació de les activitats.

Mapa de continguts Activitat 3.2 – “Emergència climàtica activada”

Continguts	Res	Poc	Força	Molt
Coneixes les conseqüències del canvi climàtic?				
Saps si afecten especialment a les dones i de quina forma?				
Ets capaç d'anomenar diverses accions preventives per tal d'evitar aquestes conseqüències?				
Series capaç d'explicar alguns canvis que serien necessaris a nivell social per tal que les dones no es veiessin especialment afectades?				
Podries anomenar quins tipus de suport o ajuda ofereixen les organitzacions humanitàries en cas de catàstrofe ambiental?				
Podries dir com actuaria la Creu Roja en cas d'emergència climàtica?				
Series capaç de fer una presentació oral o amb el suport d'alguna eina digital davant la resta de la classe?				

Rúbrica d'avaluació Activitat 3.2 – “Emergència climàtica activada”

Criteris	Nivell 4	Nivell 3	Nivell 2	Nivell 1
Coneix les conseqüències del canvi climàtic tenint present la perspectiva de gènere	És capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic tenint present la perspectiva de gènere i com les dones i nenes es veuen més afectades negativament.	És capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic i entén els fonaments de la perspectiva de gènere però no els aconsegueix aplicar en aquest àmbit.	Només identifica alguna conseqüència del canvi climàtic i té dificultats per entendre els fonaments de la perspectiva de gènere.	No és capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic ni té present la perspectiva de gènere al respecte.
Mostra una actitud crítica i responsable, prenent consciència dels reptes del canvi climàtic i la desigualtat de gènere.	Verbalitza i aporta solucions i alternatives als reptes i conseqüències del canvi climàtic i la desigualtat de gènere, tot tenint presents criteris de sostenibilitat, justícia climàtica i igualtat de gènere.	És capaç de verbalitzar alguna solució o alternativa als reptes i conseqüències del canvi climàtic i/o la desigualtat de gènere, però des d'un punt de vista poc crític o realista.	Reconeix els reptes i problemàtiques derivades del canvi climàtic i la desigualtat de gènere, però no és capaç de plantejar-ne solucions o alternatives.	Té dificultats per identificar i reconèixer els reptes i problemàtiques derivades del canvi climàtic i la desigualtat de gènere.
Reconeix el treball d'ajuda que realitzen les organitzacions humanitàries davant una situació d'emergència	És capaç d'identificar les accions d'ajuda que realitzen les organitzacions humanitàries davant una situació d'emergència tant a escala nacional o internacional i relacionar-les correctament amb un context real.	És capaç d'identificar algunes accions d'ajuda que realitzen les organitzacions humanitàries davant una situació d'emergència tant a escala nacional o internacional.	Identifica alguna acció d'ajuda realitzen les organitzacions humanitàries davant una situació d'emergència però només a escala nacional o internacional.	No és capaç d'identificar cap acció d'ajuda que realitzen les organitzacions humanitàries davant una situació d'emergència.

Criteris	Nivell 4	Nivell 3	Nivell 2	Nivell 1
Treballa en equip de manera responsable i col·laborativa.	Contribueix de manera activa en totes les tasques de treball en equip i anima amb respecte la resta d'integrants del grup perquè hi participin i realitzin la seva tasca.	Compleix amb la seva part en les tasques de treball en equip i respecta el ritme i treball dels altres.	Ha participat en algunes tasques dels treballs en equip i no ha tingut conflictes amb cap membre.	No ha col·laborat en les tasques de treball assignades a l'equip i ha generat conflictes amb els seus membres.
Utilitza de manera correcta les eines digitals requerides (recerca d'informació a fonts digitals fiables i contrastades, ús del correu electrònic, eina de presentació de continguts)	Utilitza de manera fluida les eines digitals requerides que ja coneixia, i fa servir intuïtivament noves aplicacions sense dificultats. Les presentacions digitals de continguts que elabora aprofiten totes les possibilitats de l'eina (contingut multimèdia, animacions, etc.). No presenta dificultats per trobar i identificar fonts digitals d'informació fiables i contrastades.	Utilitza de manera fluida les eines digitals requerides que ja coneixia, però té dificultats per emprar intuïtivament noves aplicacions. Les presentacions digitals de continguts que elabora no aprofiten totes les possibilitats de l'eina (contingut multimèdia, animacions, etc.). No presenta dificultats per trobar i identificar fonts digitals d'informació fiables i contrastades.	Té dificultats per utilitzar de manera fluida les eines digitals requerides que ja coneixia i per emprar intuïtivament noves aplicacions. Les presentacions digitals de continguts que elabora són molt senzilles i no incorporen gairebé cap de les possibilitats de l'eina (contingut multimèdia, animacions, etc.). En ocasions presenta dificultats per trobar i identificar fonts digitals d'informació fiables i contrastades.	Necessita ajuda per utilitzar les eines digitals requerides que ja coneixia i li cal una llarga explicació i molt de temps per aprendre a emprar aquelles que no havia fet servir prèviament. Té dificultats per elaborar presentacions digitals de continguts i no aprofita les possibilitats (contingut multimèdia, animacions, etc.). Presenta dificultats per trobar i identificar fonts digitals d'informació fiables i contrastades.

Mapa de continguts Activitat 4.1 – Creació d'un curtmetratge en stop-motion

Continguts	Res	Poc	Força	Molt
Coneixes les conseqüències del canvi climàtic?				
Podries dir quines conseqüències tindria concretament a Catalunya i com ens afectarien?				
Saps si les conseqüències del canvi climàtic afecten especialment a les dones i de quina forma?				
Podries identificar els motius de la major vulnerabilitat de les dones vers els efectes del canvi climàtic?				
Series capaç d'explicar alguns canvis que serien necessaris a nivell social per tal que les dones no es veiessin especialment afectades?				
Podries anomenar algunes accions que al teu entorn es puguin dur a terme per evitar o reduir les conseqüències del canvi climàtic?				
Podries mencionar accions i actituds que al teu entorn es puguin dur a terme dirigides a aconseguir la igualtat de gènere?				
Pots planificar amb antelació el contingut d'una creació multimèdia o audiovisual –com ara el curtmetratge realitzat-?				
Tens facilitat per aprendre a fer servir aplicacions digitals?				
Series capaç de realitzar un petit curtmetratge en format stop-motion?				

Rúbrica d'avaluació Activitat 4.1 – Creació d'un curtmetratge en stop-motion

Criteris	Nivell 4	Nivell 3	Nivell 2	Nivell 1
Coneix les conseqüències del canvi climàtic tenint present la perspectiva de gènere	És capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic tenint present la perspectiva de gènere i com les dones i nenes es veuen més afectades negativament.	És capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic i entén els fonaments de la perspectiva de gènere però no els aconsegueix aplicar en aquest àmbit.	Només identifica alguna conseqüència del canvi climàtic i té dificultats per entendre els fonaments de la perspectiva de gènere.	No és capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic ni té present la perspectiva de gènere al respecte.
Mostra una actitud crítica i responsable, prenent consciència dels reptes del canvi climàtic i la desigualtat de gènere.	Verbalitza i aporta solucions i alternatives als reptes i conseqüències del canvi climàtic i la desigualtat de gènere, tot tenint presents criteris de sostenibilitat, justícia climàtica i igualtat de gènere.	És capaç de verbalitzar alguna solució o alternativa als reptes i conseqüències del canvi climàtic i/o la desigualtat de gènere, però des d'un punt de vista poc crític o realista.	Reconeix els reptes i problemàtiques derivades del canvi climàtic i la desigualtat de gènere, però no és capaç de plantejar-ne solucions o alternatives.	Té dificultats per identificar i reconèixer els reptes i problemàtiques derivades del canvi climàtic i la desigualtat de gènere.
Crea idees i solucions originals, planificant les tasques i elements necessaris per dur-les a terme.	És capaç de crear idees i solucions originals, així com de planificar les tasques i elements necessaris per dur-les a terme.	És capaç de crear idees i solucions originals, però presenta dificultats a l'hora de planificar les tasques i elements necessaris per dur-les a terme.	Té dificultats per crear idees i solucions originals davant el repte plantejat.	

Criteris	Nivell 4	Nivell 3	Nivell 2	Nivell 1
Treballa en equip de manera responsable i col·laborativa.	Contribueix de manera activa en totes les tasques de treball en equip i anima amb respecte la resta d'integrants del grup perquè hi participin i realitzin la seva tasca.	Compleix amb la seva part en les tasques de treball en equip i respecta el ritme i treball dels altres.	Ha participat en algunes tasques dels treballs en equip i no ha tingut conflictes amb cap membre.	No ha col·laborat en les tasques de treball assignades a l'equip i ha generat conflictes amb els seus membres.
Incorpora i integra aprenentatges mitjançant la creació de continguts digitals en format vídeo, mitjançant l'ús d'eines digitals per expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel·lectual i els drets d'autor dels continguts que es reutilitzen.	Utilitza de forma autònoma i fluida les eines digitals requerides a un nivell avançat. Incorporar i integra els aprenentatges mitjançant la creació del curtmetratge de forma adequada i autònoma. No presenta dificultats per trobar i identificar fonts digitals d'informació fiables i contrastades.	Utilitza de forma autònoma les eines digitals requerides a un nivell bàsic. Incorporar i integra els aprenentatges mitjançant la creació del curtmetratge de forma autònoma però en ocasions no ho fa de forma adequada. En ocasions presenta dificultats reconèixer i respectar la propietat intel·lectual i els drets d'autor.	Necessita un suport puntual per utilitzar les eines digitals requerides. Requereix d'un suport puntual per incorporar i integrar els aprenentatges mitjançant la creació del curtmetratge. En ocasions presenta dificultats reconèixer i respectar la propietat intel·lectual i els drets d'autor.	Necessita un elevat nivell de suport per utilitzar les eines digitals requerides. Té dificultats per incorporar i integrar els aprenentatges mitjançant la creació del curtmetratge. Presenta dificultats reconèixer i respectar la propietat intel·lectual i els drets d'autor.

Mapa de continguts Activitat 4.2 – Anàlisi de la petjada ecològica

Continguts	Res	Poc	Força	Molt
Coneixes les conseqüències del canvi climàtic?				
Podries dir quines conseqüències tindria concretament a Catalunya i com ens afectarien?				
Saps si les conseqüències del canvi climàtic afecten especialment a les dones i de quina forma?				
Podries identificar els motius de la major vulnerabilitat de les dones vers els efectes del canvi climàtic?				
Series capaç d'explicar alguns canvis que serien necessaris a nivell social per tal que les dones no es veiessin especialment afectades?				
Podries anomenar algunes accions que al teu entorn es puguin dur a terme per evitar o reduir les conseqüències del canvi climàtic?				
Ets capaç d'aportar idees i actuacions de millora dirigides a aconseguir un centre educatiu més sostenible?				

Rúbrica d'avaluació Activitat 4.2 – Anàlisi de la petjada ecològica

Criteris	Nivell 4	Nivell 3	Nivell 2	Nivell 1
Coneix les conseqüències del canvi climàtic tenint present la perspectiva de gènere	És capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic tenint present la perspectiva de gènere i com les dones i nenes es veuen més afectades negativament.	És capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic i entén els fonaments de la perspectiva de gènere però no els aconsegueix aplicar en aquest àmbit.	Només identifica alguna conseqüència del canvi climàtic i té dificultats per entendre els fonaments de la perspectiva de gènere.	No és capaç de mencionar les conseqüències del canvi climàtic ni té present la perspectiva de gènere al respecte.
Mostra una actitud crítica i responsable, prenent consciència dels reptes del canvi climàtic i la desigualtat de gènere.	Verbalitza i aporta solucions i alternatives als reptes i conseqüències del canvi climàtic i la desigualtat de gènere, tot tenint presents criteris de sostenibilitat, justícia climàtica i igualtat de gènere.	És capaç de verbalitzar alguna solució o alternativa als reptes i conseqüències del canvi climàtic i/o la desigualtat de gènere, però des d'un punt de vista poc crític o realista.	Reconeix els reptes i problemàtiques derivades del canvi climàtic i la desigualtat de gènere, però no és capaç de plantejar-ne solucions o alternatives.	Té dificultats per identificar i reconèixer els reptes i problemàtiques derivades del canvi climàtic i la desigualtat de gènere.
Treballa en equip de manera responsable i col·laborativa.	Contribueix de manera activa en totes les tasques de treball en equip i anima amb respecte la resta d'integrants del grup perquè hi participin i realitzin la seva tasca.	Compleix amb la seva part en les tasques de treball en equip i respecta el ritme i treball dels altres.	Ha participat en algunes tasques dels treballs en equip i no ha tingut conflictes amb cap membre.	No ha col·laborat en les tasques de treball assignades a l'equip i ha generat conflictes amb els seus membres.

Criteris	Nivell 4	Nivell 3	Nivell 2	Nivell 1
Identifica els agents clau que són una font fiable d'informació i realitza tot el procés de recollida, buidatge i síntesi de la informació de manera sistemàtica i coherent.	Identifica amb facilitat els agents clau que són una font fiable d'informació i realitza tot el procés de recollida, buidatge i síntesi de la informació de manera sistemàtica i coherent.	Identifica amb facilitat els agents clau que són una font fiable d'informació però presenta dificultats per realitzar tot el procés de recollida, buidatge i síntesi de la informació de manera sistemàtica i coherent.	Té dificultats per identificar els agents clau que són una font fiable d'informació i per realitzar el procés de recollida, buidatge i síntesi de la informació de manera sistemàtica i coherent.	No és capaç d'identificar els agents clau que són una font fiable d'informació ni de realitzar el procés de recollida, buidatge i síntesi de la informació de manera sistemàtica i coherent.
Ha estat capaç d'identificar aspectes a millorar i d'aportar idees i actuacions de millora per tal d'aconseguir un centre educatiu més sostenible.	Ha estat capaç d'identificar aspectes a millorar i d'aportar idees i actuacions de millora per tal d'aconseguir un centre educatiu més sostenible. No només ha realitzat aquestes aportacions, sinó que les ha començat a posar en pràctica en el seu dia a dia.	Ha estat capaç d'identificar aspectes a millorar i d'aportar idees i actuacions de millora per tal d'aconseguir un centre educatiu més sostenible.	Ha estat capaç d'identificar aspectes a millorar però no ha aconseguit aportar idees i actuacions de millora per tal d'aconseguir un centre educatiu més sostenible.	No ha estat capaç d'identificar aspectes a millorar ni d'aportar idees i actuacions de millora per tal d'aconseguir un centre educatiu més sostenible.

Annex 4.11. Recomanacions i orientacions de possibles actuacions posteriors des de l'aula.

A continuació, es presenten una sèrie de suggeriments que, en el cas que la temàtica tractada hagi estat atractiva i engrescadora per a l'alumnat, permeten aprofundir i anar més enllà de les activitats proposades, aportant nous aprenentatges competencials des d'una major implicació.

Difusió dels curtmétratges: Els curtmétratges en stop motion realitzats es podrien penjar a la pàgina web del centre o a la intranet del aula, compartir amb les famílies, a les xarxes socials del centre, etc.

Cinefòrum: Es podria realitzar un visionat de tots els curtmétratges al centre per part d'altres cursos i classes, incloent una petita presentació per part de l'alumnat que l'ha realitzat. També es podrien plantejar col·laboracions amb altres centres, amb projeccions conjuntes dels treballs realitzats.

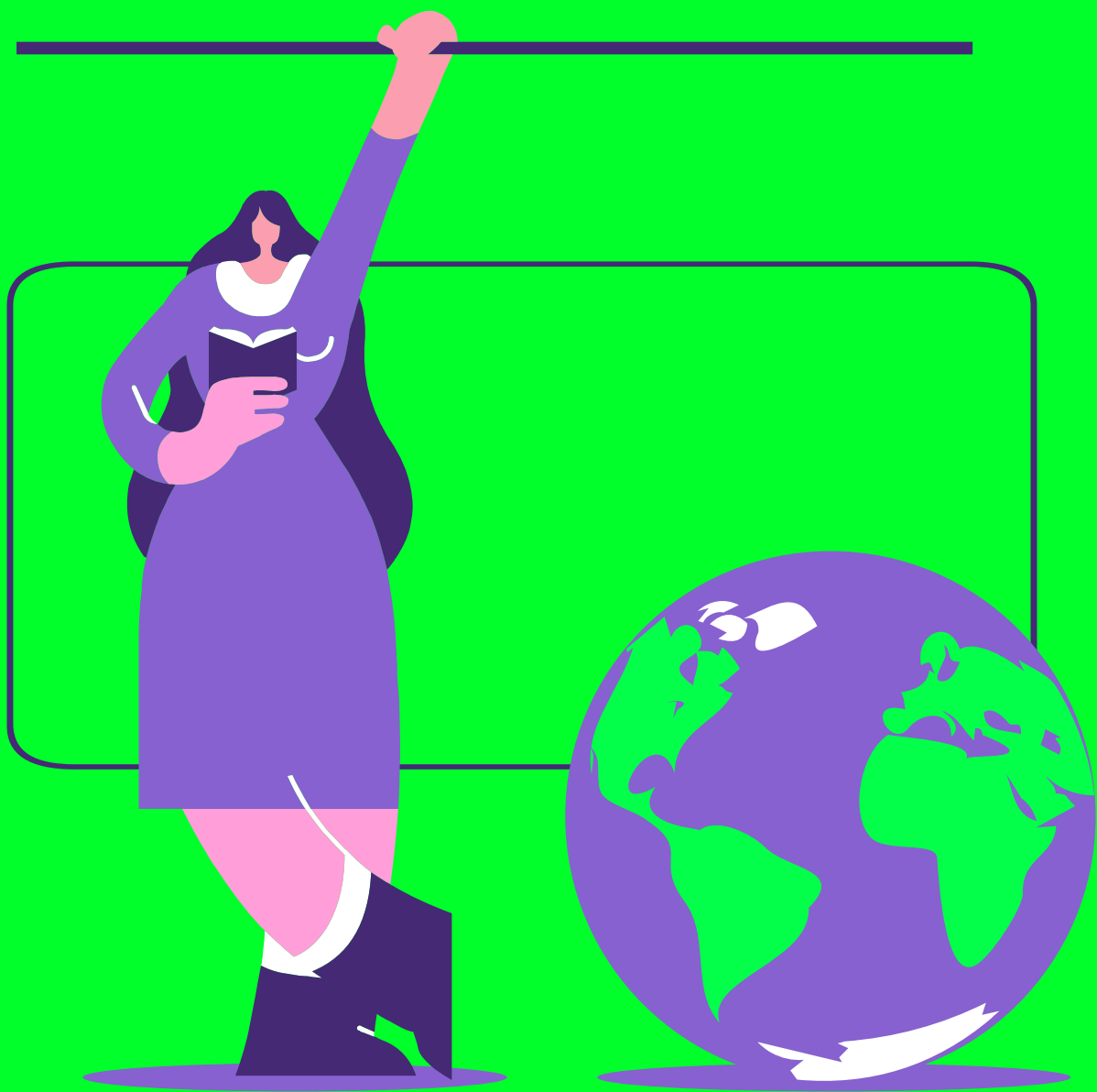
Promoció d'accions per reduir la petjada ecològica. Participació dels i les estudiants a les comissions de menjador i altres òrgans de decisió, per tal de poder fer aportacions positives al respecte. Algunes idees poden ser l'elecció de proveïdors locals o de proximitat, un dia setmanal amb menú completament vegetarià/vegà, reducció en l'ús d'envasos als àpats (per exemple, substituint iogurts individuals per formats a l'engròs propis de l'hosteleria, posant racions individuals en un bol reutilitzable), etc.

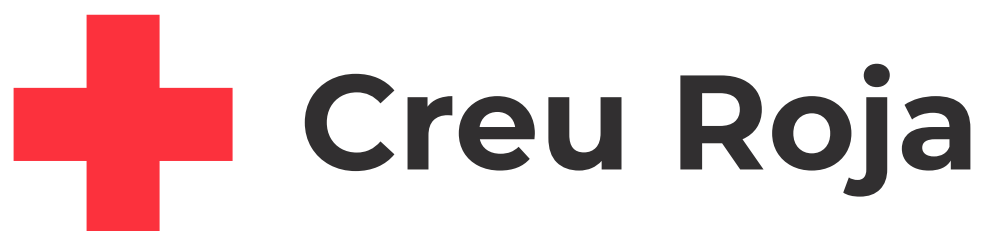
Creació d'un joc de taula propi. Tot el procés de disseny i creació d'un joc de taula des de zero proporciona diferents aprenentatges competencials (planificació, organització, creativitat, treball en equip, etc.) molt enriquidors per a l'alumnat.

Redacció i lectura d'un manifest. Es pot aprofitar alguna data senyalada, com el Dia Internacional contra el Canvi Climàtic (24 d'octubre), el Dia Mundial del Medi Ambient (5 de juny) o el Dia Internacional de la Dona (8 de març) per poder redactar i difondre un breu manifest amb un resum dels aprenentatges assolits i el posicionament de l'alumnat al respecte.

Organitzar una recollida de fons. Tot el procés de planificació, organització, presa de decisions i implicació que suposa és en si un important procés d'aprenentatge competencial que a més, beneficia la relació entre companys/es i la participació comunitària i per descomptat aporta el seu gra de sorra a la lluita contra el canvi climàtic.

Posar-se en contacte amb altres centres participants per intercanviar idees i propostes. En aquestes trobades poden sortir moltes idees: un festival de curtmétratges entre centres, un rànquing de petjades ecològiques i difusió de les accions de millora, etc.

Amb la col·laboració de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament:

**Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament**

**Generalitat
de Catalunya**